

Anna RÄU-LEHOTSKÄ

Zvitok predsavzatí

VYDAVATELSTVO

Ivan Krasko

Nadlak 2009

ANNA RÄU-LEHOTSKÄ

ZVITOK PREDSAVZATÍ

VYDAVATEĽSTVO

Ivan Krasko

Nadlak 2009

Vydavateľ:
Vydavateľstvo *Ivan Krasko*
ul. Independenței č. 36, 315500 Nădlac
România

Edícia *Pôvodná tvorba*
Vydanie prvé, 2009

Za vydavateľa: *Ivan Miroslav Ambruš*
Zodpovedný redaktor: *Ivan Miroslav Ambruš*

Tlač:
S.C. Carmel Print & Design S.R.L., ARAD

Toto vydanie vychádza s finančnou podporou:
Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí,
Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku,
Demokratického zväzu Slovákov a Čechov
v Rumunsku - zo štátneho rozpočtu.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RĂU-LEHOTSKÁ, ANNA

**Zvitok predsavzati / Anna Rău-Lehotsky. -
Nădlac : Editura Ivan Krasko, 2009**

Bibliogr.

ISBN 978-973-107-045-2

821.162.4(498)-32

Ilustrácia na obálke: Martin Zbojan

© Vydavateľstvo *Ivan Krasko*, 2009

ISBN 978-973-107-045-2

Príchod

Keď sa zobudila, do izby už doliehalo radostné švitorenie. Spýtavo sa rozhliadla. Nezniesiteľnú horúčavu medzičasom nahradila čerstvá ostrá vôňa umytého sveta. Božemôj, pršalo, a ja o ničom neviem. Ale som to spala! Slastne sa nadýchla, povystierala si najprv ruky, potom sťažka nohy a nemotorne sa pokúsila obrátiť na druhý bok, no páľčivá bolesť v chrbte ju primäla znehybnieť.

Opatrne si preložila nohu ďalej a spravila nový pokus, tentokrát sa pridriavajúc rukou nočnej skrinky. Zapichalo ju v boku, ale ona si už na to pichanie zvykla, najprv zadivene jojkala, ale to vraj nie je nič, utešovali ju známe, to s tým ide, však nepotrva to večnosť. A potom na všetko zabudneš, bude tu len mäkučká a drobulinká hrstka, také nič, však uvidíš. Vtedy sa zákony zmenia, celý tento nedozerný svet sa vyrve zo svojich odvekých koľají, rozkrúti sa, najprv pomaličky a neisto, potom stále neúprosnejšie, okolo toho nič, až zachváti aj teba, aj ostatných.

Ona tie rozprávky počúvala v radostných rozpakoch, či tomu naozaj bude tak? Len aby sa neprihodilo voľačo nepredvídané a hrozné, májala ju dňom-nocou desivá predtucha toho, čo sa za tú večnosť ešte môže stať.

Znovu, už koľkýkrát, začala rátať dni. Mesiac vie byť nezmerne dlhý. Tento najposlednejší bude iste aj najdlhší. V snahe sa obrátiť poprestýkala

ponuré myšlienky bolestnými grimasami. Môcť tak pretrhnúť všetky nitky a strmhlav sa prešmyknúť do nasledujúceho mesiaca, pretvoriť toto bezradné, nekonečné chvenie pochybností a neistoty na istotu...

Akoby zázrakom bolesť poľavila, čo ju uistilo, že sa bude môcť postaviť. To nič, že sú jej pohyby zdĺhavé a ťažkopádne. Len nech je inak všetko v poriadku. Neobratne sa postavila a vyšla na dvor. Musí sa ísť prejsť. Vonku už bolo znovu toľko jasu ako predtým, len zachvievajúce sa tably kalúz dosvedčali nedávny lejak. Celou sýtomodrou oblohou tiahol hrubnúci biely pás a vedľa neho, rovnobežne a bezmála sa ho dotýkajúc, hnalo sa lietadlo a tvorilo za sebou podobný biely pás, ale tenší.

Sadla si na lavičku a zadívala sa na hrubnúce pruhy. Zrazu sa ten tenší prudko zlomil a lietadlo sa začalo rútiť do hlbín, bezhlavo, trvalo to možno desať – pätnásť sekúnd, potom sa jeho trajektória začala postupne vyrovnávať, až sa pomaly narovnalala a zasa bola rovnobežná s tým druhým pásom.

V momente, keď si ten pád všimla, zdesene privrela oči, aby po chvíľke znova zvedavo zaškúľila nahor. Čo ak sa niečo stane, zlomí ako ten pás? Niečo nečakané, ako v tom rutinovanom vedení lietadla? Keby len nejako mohla vedieť, čo ju ešte čaká... A rozuzlenie bolo na dotyk, lenže ona to vtedy ešte nevnímala, ohromená celým tým výjavom. To malé nič našlo východisko, ako

čím skôr ohlásiť svetu svoj príchod, zanovito a nástojčivo.

Rozhodnutie bolo definitívne, žiaden protest by nebol mohol preklenúť túto správu, obmäkčiť ju a oddialiť. Všetky bunky sa rozvíchrili a v besnom tanci rozjatrili prudkú bolesť, ktorá vzbíkla vo výkrik. A ktorá sa potom, nepochopiteľne a čoraz nástojčivejšie, začala rytmicky striedať s chvíľami nemého otupenia.

Užasnuto a bezradne sledovala tú paniku vôkol nej, čo sa to tu deje, však ešte je čas... Ved' ju čaká celý nedohľadný mesiac... Stále to chcela mať čím skôr za sebou, zabudnúť na toto nekonečné vyčkávanie, na tú neforemnú a nemotornú postavičku, úchytkom sa jej škeriacu zo zrkadla, no teraz čakala na zázrak, niečo sa musí udiat', musí to drobné nič uchlácholiť.

Nijaký zázrak sa nestal, zato zdanlivá mätenica vôkol nej vybavila všetko, čo sa vybaviť malo a čo bolo v silách iných okrem nej. Vlastne skoro všetko, pretože občiansky preukaz, bez ktorého by človek vari nebol človekom a drobča by iste bolo podradnejšie než jeho vrstovníci, majúci závrtnú výhodu, že totožnosť ich materi sa dá potvrdiť, zostal kdesi medzi stovkami potvrdeniek, poukážok a iného prepotrebného haraburdia, narýchlo napchatého do rôznych zásuviek a škatúl počas posledného sťahovania.

Pátranie potom zostalo na starosti iných, preboha, sústred' sa trošku, kde by len mohol byť, aspoň približne, neviem... poňatia nemám...

poradíte si sami, vztýčila sa a spravila zopár neistých krokov, vari sa mám ja vrátiť a hľadať ho... Neznepokojuj sa, čankali ju všetci, však si my poradíme, uvidíš, ty len ostaň kľudná.

Takže ona s jej malichernou starosťou zostávala kľudná, pričom nesmierny problém sa panicky riešil v byte vyhadzovaním obsahu zásuviek, skriň a škatúl. A keď sa bezmála v zúfalstve začala už tretíkrát prekutávať malá skrinka z predizby, divsasvete, občianka si trónila tam, ignorujúc vyčerpaných nálezcov.

Teraz už príchod mohol byť dôstojný, so všetkými náležitosťami. A aj už bol najvyšší čas.

Návšteva

Bolo presne šesť hodín, keď Margita otvorila oči do priesvitnej hmly nového rána. Dotyk hodvábného záhybu posteľnej plachty a zrýchľujúci kolotoč farieb prýštiacich z okna jej roztrhol kontinuitu sna, o ktorý sa zachytila pri neľútostnom rozdrnčaní budíka. Rýchlo zaklipkala a potiahla si hrubú prikrývku ponad hlavu, akoby sa bála zobudiť.

V detstve sa, naopak, bála zaspáť, noc čo noc viackrát otvárala oči a vyvaľovala ich do temnoty, aby tak mohla zachytiť aj ten najnepatrnejší pohyb alebo priam výdych príšery, ktorá by sa nenápadne bola mohla dostať do jej izby potom, ako dôkladne skontrolovala celý priestor.

Pod teplou prikrývkou bola v bezpečí, ale čo ak v noci vystrčí omylom nohu a chňap, zdrapí ju papuľa hroznej obludy? Čo ak v spánku pretrhne tenkú nitôčku spájajúcu reálne s imaginárnym a zostane tam, v hlbokjej džungli chimér?

Raz dávno, v detstve alebo v sne alebo v práve prečítanej knihe, s ktorou sa Margita stotožnila a podosiaľ si ju zo seba nedokázala vytrhnúť, sa naraz ocitla obkolesená zlovestným tichom, náhle amplifikovaným do nezmerného hukotu motorov práve vzlietajúceho lietadla. Potom sa motory s prudkou cikcakovou trhlinou uvoľnili z dlhánskych krídel, tresli o tvrdý betón a divoko vybúšili ako obrovská nálož, až jej detonácia takmer popraskala bubienky a spochabela

mysel'. Akoby vedľa nej zčista-jasna udrel hrom v horúcom augustovom popoludní. Silné svetlo okamžite zahalil hustý dym a obkolesila ju nebývalá vôňa strachu. Hrmot sa postupne spriesvitňoval a ustupoval hlbokému tichu, ktoré sa začalo rozprestierať a utišovať rozvírenú sadzu. Roztrúsené úlomky sa však rad-radom skotúľali aospájali, motory sa jemne vzniesli a pripojili k mohutnému trupu lietadla. Nakoniec sa všetko utíšilo, zostal len stiesňujúci pocit neovládateľnosti vlastnej rozvahy a vlastného súcna.

Margita nakukla na budík, ale zrak ju neposlúchal, číslice sa trepotali v pavučine pospletaných dlhých tieňov a lúčov, bizarné obrazce sa rozkrútili po celom ciferníku. Nadvihla sa, s prižmúrenými očami vyhľadala okuliare a žobronivo pozrela ešte raz.

No zbytočne, už bolo ráno. Naveľa-naveľa vstala a pomaličky, bojazlivo, si začala prehýbať zmeravený chrbát, párkrát pokrútila hlavou a pošúchala si šiju, potom si obozretne precvičila každý kĺb. Cítila sa, akoby bola vytesaná z kameňa a každý prudší pohyb by ju mohol prelomiť.

Bolesť jej vytryskávala z chrbtice vari odjakživa, ale v posledných rokoch ju častovala hojnejšie a pravidelnejšie. Ba zjavovala sa už tak pravidelne, že ju mohla predvídať.

Sínusoidu dobrých a zlých dní však dopĺňala iná, rýchlejšia variácia v rámci každého dňa: rána bývali najboľavejšie, prinášali blen do jasu nového dňa, ale bolesť trvala pomerne krátko; ďalšia etapa nasledovala hneď poobede, ale stačil krátky oddych

po príchode z práce, vtedy si najradšej poleňošila v posteli; tretia a posledná fáza začiatkom noci bola aj najdlhšia a tu už pomohol len spánok.

Keby sa mohla pohybovať v hĺbke vlastnej bytosti, bola by slimákom vo vlastnej ulite... Vtedy by sa spriehľadnila ako medúza a zviditeľnila by si každý neduh. Rozkázala by jediným mrknutím oka a tenučký zväzok zlatého svetla by vystrekol spomedzi poloprivretých viečok, obkolesil by jej celú bytosť až po apogeum, ožiaril a vyčistil by každý orgán a o kratučký okamih by sa poslušne vrátil s pozbieranou bolesťou ako pes so zahodenou paličkou.

Tento sen a tvrdá skutočnosť sa jej mnohokrát prelínajú ako v animovanom filme a ona sa vždy mimovoľne pousmeje a vari ani tá chrbtica ju už tak netrápi. Ani už nevie, čo jej narobí viac starostí: či pokazený zrak a okuliare, ktoré každým rokom príberajú na hrúbke, či tá zatratená bolesť chrbta. No, keď ju omína jedno, aspoň zabudne na druhé.

Ale ako by si mohla, prepánajána, kontrolovať svoje procesy ochorenia a vyliečenia, keď nijako nedokáže vlastnou vôľou vstať ráno načas, rýchlo si upratať izbu, zastlať po sebe posteľ a dostať sa aj načas do roboty?

Úkony, ktoré opakuje každé ráno už toľké desiatky rokov, sú pre ňu hotové bojové operácie, znervózňujú ju stále viac a ona prichádza do práce stále neskôr. A pritom si napne každý sval, srdce sa jej rozbúcha, zovrie pery a zhlboka sa nadýchne ako športovec pri dvíhaní činiek, už-už ich zodvihnúť.

Potom sa však obyčajne zrúti naspäť do teplúčka, pritiahne prikrývku a slastne zdriemne.

Medzičasom už káva vrela klokočom. Hustá para zarosila kredenc aj kuchynské okno. Pristúpila a spakruky utrela mokré sklo. Celú noc počula klopať kvapky na okenicu, niekedy si ich mýlila s cupkaním holubov, ktoré zavše prileteli a raz jedným, raz druhým okom jej nazerali do izby. No dávno sa ich naučila rozlišovať od dažďa a teraz presne vedela, že v noci pršalo. Nakukla von oknom a naozaj, ráno bolo zadaždené naškoricovo.

Také bolo to ráno, škoricové, mokré, hoci by ho už nevedela lokalizovať presne ani v čase, ani v priestore, keď kráčala zablatenou ulicou v gumených červených čižmičkách a blato čľapkalo a vŕzgalo pod nohami, klzké a mäkké a bolo celkom zábavné šmýkať sa v tom slize.

Robila pohyby, ktoré skúšala po prvýkrát, neraz už sledovala chlapcov, ale možno to bol ľad a nie blato, lebo mala pred sebou obraz bieleho, celého bieleho a hľbu nasmiatych a kričiacich tvári a bolo to všetko také smiešne. Vtedy sa bála a závidela im, ale teraz sa kľže tiež a nespada ani raz, nemusí sa báť, obzrela sa, či ju ľudia vidia, že sa vie tak poklíznuť ako tí veľkí chlapci, a vtom sa svet prevrhol, naraz bola tma a strašná mokrá zima, tvár a ruky a všetko mala slizké a odporne, mala ten hnus v ústach aj v očiach, smrdelo to a štípalo. Rozplakala sa, sedela tam zdrvená aj zhrozená a nemohla si pomôcť, ani sa postaviť, ani si očistiť tú špinu z tváre, len fikať a čakať záchranu.

Ale potom na celý ten smrad ľahko zabudla, zostalo jej len okúzenie prvého samostatného dobrodružstva, na chvíľu bola v inom svete, ktorý patril len jej, robila to, čo chcela ona sama. Tento prvý pokus o osamotnenie potom opakovala stále častejšie, so všetkými nevyhnutnými následkami, a tie sa neraz ozývali, veď predsa vybočovala z rutiny dedinských obyčajov, ale ona si ich nevšímavo ukladala do svojho tajomného sveta, tak ako si chlapci ukladali farebné sklenené guľôčky do koženého vrecúška.

Káva už vychladla a vôbec jej taká studená nechutila. Na zohrievanie už nebolo času, ani na poriadnejšie raňajky, takže len medzi glgmi párkrát zahryzla do krajca chleba s maslom.

Už je neskoro. Zas je neskoro, zamešká do roboty a bude cirkus. Ešteže prší, to je vždy dobrá výhovorka, možno šéf zamešká tiež, veď aj on cestúva hromadnou dopravou.

Ale nie vždy. Už raz tak pršalo, zameškala zo desať minút, no šéf bol tam. Ako sa neskôr dozvedela, išiel autom a mal nehodu, šmyk, prevrhol sa na pravú stranu, no ani autu, ani jemu sa nič nestalo, vyliezol cez okno, okoloidúci mu pomohli postaviť auto na kolesá, nasadol a prišiel načas do roboty. A potom im to každú chvíľu vyčítal, akoby oni za to mohli, že sa mu nič nestalo, že si vie privstať, že sa mu chce ráno vstávať.

Rýchlo si zozbierala veci do kabelky, ešte raz mrkla na hodiny, obula sa a chvatne odkvačila bundu z vešiaka. Vyhľadala v košíčku kľúče, mobil si strčila do vrecka nohavíc a odomkla.

Tie nešťastné dvere zasa zavrzgajú, pomyslela si, kým stláčala kľučku ťažkých kovových dvier. Už celé mesiace tak vrzgajú, majster, ktorý ich prišiel namontovať, jej aj ukazoval, čo má robiť, každé tri mesiace treba naolejovať pánty, ale nie veľmi, stačí pár kvapiek, aby ste si všetko neumastili, keď sa dverí dotknete. Naša firma vám ručí kvalitu dvier len vtedy, keď sa o ne budete poriadne starať. Ak ich nebudete načas olejovať, začnú vrzgať, susedov si pohneváte, nezatvoria sa poriadne, už sa aj také stalo, že sa potom ani odomknúť nedali a volali nás opravovať, čo oni z nebalosti pokazili.

Stlačila kľučku, snažiac sa o čím jemnejšie pohyby. Otvorila. Ustrnula, potom zhrozene cúvla, pribuchla dvere a rýchlo zamkla. Oprela sa o zárubňu. Po chvíľke, počas ktorej sa jej srdce stihlo silne rozbúchať, nazrela cez prieszor, ale vtom zazvonil zvonček. To ju vyľakalo ešte viac, ustúpila a obzrela sa. Ale nenašla nič, čo by sa jej hodilo, tak zbehla do kuchyne a schytila metlu.

Pristúpila k dverám, ďakujúc v duchu susede, ktorá jej pred časom vychválila bezpečné kovové dvere, nahovorila aj ju zaobstaráť si rovnaké a vyhodit' staré drevené, znova nakukla, presvedčená, že už tam nikto nie je, že vlastne ani nebol, len sa jej to všetko zazdalo. Nič také. Z ranného pološera chodby vyčnieval ten istý obrys vysokej postavy muža, rozoznávala mu veľký klobúk na hlave, ale široké plecia splyvali s tmavou chodbou. Zvonček znova zazvonil.

Nazrela ešte raz a, aspoň jej sa tak zdalo, zavolala seabedome:

- Kto ste?

- Otvor, Margitka! To som ja, Alex!

Alex, preboha, aký Alex? Narýchlo si na nijakého nemohla spomenúť, no, ale keď ju pozná, musí ho aj ona poznať. Pomaly otvorila a prizrela sa mu. Muž zrelšieho veku, s tmavým klobúkom, ktorý teraz držal v ľavej ruke, v obleku prezrádzajúcom jemný vkus, s prešedivenými vlasmi a veľkými zvedavými očami. Nie, určite som ho nikdy nevidela, radšej nahlas zakričím o pomoc alebo zatelefonujem, možno niekto zo susedov bude ešte doma.

Muž si ju premeral od hlavy po päty a pousmial sa pri pohľade na metlu, ktorú ešte stále zvierala v ruke:

- Len, prosím ťa, nikde neodlet', vieš si predstaviť, odkedy ťa hľadám?

A ten úsmev okamžite pripomenul Margite všetko. Naraz vedela, kto je Alex, odkiaľ ho pozná, zasmiala sa, ako je to možné, že ho nespoznala ani po hlase, ani podľa tých zvedavých očí. Pristúpila k nemu a podávala mu ruku, on si ju však pritiahol k sebe, objal voľnou rukou a vybozkával na obidve líca.

- No veď pod' dnu, nebudeme tu vystávať, - povedala po chvíľke a celkom zabudla, že je neskoro, že šéf bude zasa hromziť, že v práci je toľko roboty a určite si všetci všimnú, že mešká.

Usadila ho do kresla a sadla si do druhého, pričom jej nedalo nepopozerať sa rýchlo po celej izbe a neoveriť, či je v dome poriadok. No, celkom

obstojne, pomyslela si zadosťučinene, ako dobre, že som včera povysávala a poutierala prach. Len tie okná, škoda, že som neumyla okná, keď bolo to krásne počasie minulý týždeň, ale chlapi si také veci nevšímajú, prebleslo jej ešte mysl'ou a uprela na neho zrak.

Tak tie vlasy kedysi neboli šedivé a rozhodne ich vtedy bolo oveľa viac, na čele mal teraz dlhé tenké vrásky, spájajúce jednu spánkovú kosť s druhou. Najviac zostarnutá bola pleť na lícach, síce pestovaná, ale predsa celá zašrafovaná drobnými hustými obrazcami, pripomínajúcimi popraskané dno vysušeného močiara, ktoré si nafotila vlni na dovolenke.

Mimovoľne si všimla, že si ju prezerá tiež a uvedomila si, že si ju určite pamätá celkom inú, ktovie, či by sa boli spoznali niekde na ulici, ak by sa boli náhodou stretli.

A už to bolo ako vystrihnuté zo scenára, ktorý si často predstavovala. Dve rôzne kamery sledujú životnú púť dvoch ľudí, ktorých osud rozdelil a nemajú o sebe žiadne informácie. Hoci často myslia jeden na druhého, nestretnú sa. Ale to si len oni myslia, lebo kamery stále zachytávajú momenty, keď prejdú alebo jeden vedľa druhého, alebo tesne po sebe tými istými miestami.

- No tak, čo nového? „Nového“ je vlastne čudné slovo, keď sme sa nevideli koľko, tridsaťpäť, čo tridsaťpäť, prepánajána, už azda štyridsať rokov! – zasmiala sa Margita.

- Práve sa pozeráš na čerstvého dôchodcu!

To by človek ani neuveril, čo sa to s nami deje, ako rýchlo to všetko prebehlo, a hľa, už sme starí, - prikývol Alex, ale hneď sa zháčil a zahanbene odvrátil tvár. Potom na ňu pozrel s nesmelým úsmevom: - Prepáč, to som celý ja... ty si vôbec nezostarla, vyzeráš presne tak, ako vtedy! Ibaže dôstojnejšie a... a distingvovavenejšie!

Pobavene ho sledovala, ako si zhl'adúva slová, ktorými by ju neurazil. Lichotilo jej to. Najprv mu aj chcela kompliment vrátiť, ale čím dlhšie ho sledovala, tým jasnejšie sa jej v pamäti vybavoval Alex, taký, aký bol pred desiatkami rokov, Alex, ktorý vôbec nestál o prázdne rečičky.

Zadívala sa mu do očí, tie boli nezmenene jasné a vnímavé. Aj jej niečo rozprával, ale ona len pozerala a prikyvovala. Spamätala sa až vtedy, keď už vo vzduchu visela otázka, čakal odpoveď a s úsmevom si ju prezeral.

- Prepáč, zaspomínala som si...

- Ale ty si sa vlastne ponáhľala odísť, nemal by som ťa zdržiavať, ak chceš, vrátim sa poobede alebo navečer.

Margita chvatne pozrela na hodiny, veď na prácu celkom pozabudla. Pol deviatej. Veľmi zmeškala. To už treba riešiť.

- Vieš čo, hocijako je už neskoro, zavolám do roboty a vyriešim to, kdeže by si teraz odchádzal, - dodala preľaknuto, že by Alex mohol odísť a už sa nevrátiť. Po toľkých dlhánskych rokoch, počas ktorých o ňom nič nevedela. Rýchlo zatelefonovala šéfovi, niečo vyhabkala, spomenula osobné

problémy, ktoré musí súrne vyriešiť. Ani nečakala na súhlas, podakovala za pochopenie a zložila.

Alex medzičasom vstal z kresla a vystrel si chrbát. Poprechádzal sa po izbe, prezrel si obrazy zo steny a naklonil sa k rybkám z akvária. Tie rybičky spolu s akváriom vlastne mali byť vianočným darčekom, no až po ich kúpe sa dozvedela, že patričná osoba má doma oveľa vzácnejšie exempláry a oveľa väčšie a vybavenejšie akvárium, takže naraz bol nádejný darček úplne nevhodný a tak jej zostal doma, pri okne, na stolíku.

Popri akváriu stála len váza, ktorú, naopak, dostala ona od tej istej osoby a ktorá tam prázdna, zaliata slnkom z južného okna, čakala na svoje prvé kvety.

- Čo radšej, kávu alebo čaj? – spýtala sa odrazu, keď si uvedomila, že zanedbala hostiteľské povinnosti.

- No, hoci aj čaj, - nedal sa veľa nanukovať, - ale nemusí to byť, - dodal hneď, keď videl, že Margita zamierila ku kuchynským dverám.

- Aký: biely, zelený, čierny?

Premeral ju od hlavy po päty, ako keby ho bola vytrhla zo zablúdeného sna a nechápal, čo sa ho spytuje, no po okamihu sa vrátil do mäkkého plyšového kresla:

- Nno, keď mám na výber, tak najradšej biely.

Hlas mal nízky a spokojný, ale ona vybadala, že mu dúhovky stmavli a tisícky spomienok sa rozplávali povetím, ktoré sa odrazu naplnilo fialovobelasou vôňou kosatcov. Priestor medzi

vnútrom a vonkajškom splynul do nezrozumiteľnej ale celistvej gule, ktorá sa pomaly rozkrútila a rozvírila fialovú vôňu, váza pri akváriu už bola plná, nakláňala sa v nej kytička páperistých kosatcov, prvá kytička, ktorú vôbec dostala. Gaštan rozkošatený naprieč výšinou prerýval purpur oblakov a blikot množiacich sa hviezd. Chvejúcou sa rukou hladkala krehkú kytičku a sotva sledovala horúcu paru čaju, zvíjajúcu sa nad termoskou. Otázniky v nej mohutneli a zvažovanie zdrhnúť alebo schúliť sa do hebkej náruče zrýchlene tikalo a páliło naliehavejšie než horúčka. Naveľa však čudné súvislosti medzi blúznením z hrudníkovej kľietky a vzruchom z panvovej dutiny pokorili vzpieranie mysle.

Poukladala na stolík šálky s tanierikmi, naliala do čajníka vodu a mrkla na hodiny. Prisadla si do druhého kresla a zadívala sa mu na tichú spleť okolo očí. Všimol si to a pohľad mu ešte viac zvráskovatel:

- Hocijakú súvahu by som robil, dostávam sa vždy k tej istej konklúzii: akékoľvek časové rozpätie nám je vymedzené, misky váh sa už bezpochybne dávno prechýlili. Ako tak rátam, ani tebe už asi nechýba veľa do dôchodku.

Usmiala sa a mimovoľne pozrela na hodiny. Len vtedy si spomenula na čaj, ktorému medzičasom prešiel čas macerácie. Rýchlo vybrala sitko a položila ho na prázdny tanierik, ktorý predtým priniesla spolu so šálkami a čajníkom. Pozorne ponalievala do šálok, pričom dbala, aby

nepokvapkala po vyšívanom obrúsku. Ešte sa vrátila do kuchyne a doniesla tácku so zákuskami.

- Všetličo prešumelo naokolo, ale nakoniec zo všetkého zostávame len my a všetko to dobré, čo sa nám kedy stalo, - ubrala trošku z melanchólie, ktorá sa rozvírila po izbe. - A hoci to bolo všelijaké, mne najviac oživujú tie spomienky, v ktorých sa zvrátam najradšej. A tie mi splna nahrádzajú kadejaké straty a prehry.

- Nevieť, ako ty, ale ja čoraz častejšie spomínam, snívam s otvorenými očami, pričom si ani tak nepamätám udalosti, akciu, ako si spomínam na drobné detaily, slová vyrieknuté pri tej či onej príležitosti, úsmev alebo mimiku, dlaždicovú mozaiku či vôňu práve kvitnúcej lipy, - pridala sa Alex a upil zo šálky. - A veľmi jasne si spomínam, že ty si vždy a všade vedela rozoznať alebo aj vymyslieť tú dobrú stránku vecí, aj tam, kde by ju nikto iný nebol objavil.

- Kto vie, ako to kedy vlastne bolo. Ja si zasa veľmi jasne spomínam hlavne na všelijaké prvé dojmy, na vzburu, ktorú vedela vo mne vyvolať nejaká vôňa alebo tón, podľa prvej modulácie hlasu som si vždy vedela niekoho zaškatul'kovať a ten sa potom musel poriadne natrápiť, aby som si o ňom zmenila mienku.

Margita sa rozrozprávala a ani si nevšimla, ako sa medzičasom zmenila. Vyl'akanie z toho ranného zazvonenia, keď chvatne hľadala niečo, čím by sa narýchlo ozbrojila a tak privítala nečakaného hosťa, sa rýchlo rozplynulo, keď mu rozoznala nasmiatu tvár a prenikavý pohľad.

Srdce, ktoré sa jej rozcvendžalo až kdesi v hrdle, sa pozvoľna prekĺzlo do hrudníkového koša a údery stichovali, pokým sa jej v celom tele nerozhostilo teplučké ticho. Rýchlo zabudla na metlu z ruky, ktorú stískala, keď odchýlila dvere, už bolo, akoby sa nič ľakavé nebolo nikdy stalo, akoby nie ona bojzливо nazerala cez priezor a chcela zatelefonovať susede, mora zmizla spolu s ranným pološerom z chodby. Namiesto toho všetkého sa teraz roztvoril iný sen, bola zasa mladučka a pobláznená, začal nový, záhadný deň.

- Nalejem ti ešte? - opýtal sa Alex, keď nazrel do prázdnych šálok.

Prikývla. Zobral čajník a opatrne ponalieval.

Potom už len rozprávali, pretekali sa v spomienkach a žiadny časový predel už neexistoval, boli súčasne vtedy aj teraz, mladí aj starí.

Po pártich hodinách Alex vstal a pomaly, sťažka si napriamril telo:

- Hneď mám vlak...

Podľa hlbokého výdychu bolo na ňom badať, že sa mu nechce odísť, ale priblížil sa k nej, objal ju a pobozkal. Zmätene sa rozlúčil a narýchlo odišiel. Kým sa Margita spamätala, už ho nebolo. Vyšla na balkón a čakala, kým sa zjaví na ulici. Ešte si zakývali a zmizol za rohom.

Prešli dve či tri noci prudkých návratov do minulosti, počas ktorých Margita viac spomínala, než spala. Ani by nebola verila, že si pamätá všetko. Možno viac, ako sa v skutočnosti udialo. Teraz len

ľutovala, že si o sebe nepovedali dokopy nič, ani sa ho nič zo súčasnosti nepýtala. Ved' vlastne o ňom ani nevie, či je vôbec ženatý, či má rodinu...

Prišla ďalšia rozmrvená noc, v ktorej prázdny priestor spálne zapĺňali len krížovky, triviálny humor z časopisov a dilemy. Margita tupo pozerala na televízor, na akýsi nudný film, myšlienky sa jej vracali do sna a sny jej rodili iné otázky, keď zazvonil telefón. V okamihu ho mala pri uchu.

- Ahoj, nezobudil som ťa?

Hoci sa ani nepredstavil, spoznala ho ešte skôr, než mu začula hlas.

- Ahoj, - hlesla sotva počuteľne.

- Len som si chcel niečo overiť.

- Prosím?

- Vieš, u teba v predizbe som si nevšimol žiadnu pánsku obuv. Mám pravdu?

Zasmiala sa. To je presne on, nezmenený.

- Máš pravdu...

- Margitka, o koľkej sa zajtra vrátiš z práce?

Od smiechu a dojatia ani nemohla odpovedať.

- Ak nemáš voľnú skriňu, budem ťa čakať pred dverami aj so skriňou.

Mostík

Už sa zvečeriavalo, keď sa vybral na svojom zánovnom, aj keď už miestami zhrdzavenom bicykli na zvyklú prechádzku.

Prešiel opatrne po prehnitých doskách dreveného mostíka, ktorý si vždy v duchu predstavoval dokaličený, s pevným pilierom na prvom brehu, ale na tom druhom neúplný, druhý pilier mu vždy chýbal, akoby ho čas a vandali zničili a teraz sa len kýpet' hompáľa vo vetre.

Raz ho aj tak nakreslím, a nakreslím ho tak, ako sa mi o ňom toľko sníva, - pomyslel si a utiahol sa k zábradliu, aby mohol prejsť okolo hlúčika ľudí, ktorí sa v nezrozumiteľnom, unavenom rozhovore náhlili domov z poľa. Uhýnal pred motykami z ich pliec a odvracal tvár pred ťažkým zápachom spotených tiel a lacných cigariet. Zastavil sa, odtrhol od nich pohľad, aby ich nemusel primäť pozdraviť sa mu a oprel sa o rozvrzganú, hnilobou preniknutú balustrádu.

Nepřitomne sa zahľadel na kalnú rieku, ktorá ho svojou špinou zjavne ani vôbec neodpuďzovala, ale ani mu nespôsobovala nejaké špeciálne nadšenie. Jednoducho bola tam a medziiným vnímal aj jej potuchnutý smrad a pomalé, lenivé tečenie.

No prechod mostom býval preň zároveň aj prechodom do iného sveta, kde vo vysokých kmeňoch stromov z lesíka hniezdili stovky

hlučných vrán. Niektoré vzlietali, iné krúžili ponad, ďalšie klesali ladne ku hniezdam.

Raz tie hniezda spočítam, napadlo mu, keď obzíral dookola a zakláňal si rukou oči pred zostupujúcim slnkom. Ozaj, koľko mostov a koľko vrán je pozdĺž celého sveta? A koľko je takýchto ľudí, zízajúcich na krákoriace vrany?

Zvnútra lesíka táto otázka vyzerala byť najvýznamnejšou, tóny a krivky sa prelínali v jedinej melódii, hadili sa v rytme tichučko žblnkotajúcej riečky.

Spoza stromov sa približovali kravy, vracali sa domov z paše, pastier kedy-tedy zatrúbi a ľudia sa už aj náhlia otvárať vráta. Každá krava akýmsi pozoruhodným spôsobom pozná cestu domov, na svojej ulici vybočí zo stáda a zamieri k svojmu domu, vtedy už vráta majú byť otvorené, inak nespokojne ručí a prešľapuje na mieste.

Západ sa rozružovel a zamĺknuté stromiská sa prestali kývať. Oprel si bicykel o vysušenú kôru mohutného stromu popri aleji a sadol si medzi dlhočizné tiene z trávy.

Existujú momenty a znaky, ktoré sa nám pripletú znenazdajky, ale ktorým treba porozumieť, pomyslel si a mihotajúce sa farby sýtozelených stebiel akoby mu prikývli. Sťažka vstal a priblížil sa k bicyklu. Už dlho si nosieval so sebou starú tašku s veľkým karisblokom a niekoľkými ceruzkami. Odviazal ju od bicykla a pomaly rozviazal motúzok, ktorým bola zaviazaná.

Otvoril ju. Vybral blok a vytrhol z neho hárok

žltkastého papiera, položil ho na blok, vzal do ruky ceruzku a znovu si sťažka sadol.

Pozorne sa zadíval na konce ulíc, ponorené do kúdolov štipľavého dymu, ktorý sa pomaličky dvíhal nad dedinu, až kým sa nerozplynul v červenooranžovej šírave, potom mu pohľad prekĺzol na odlesky zapadajúceho slnka, ktoré sa medzičasom odgúľalo celkom k horizontu, a nakoniec na mostík s vrzúkajúcim zábradlím. Nikdy nebol taký nádherný ako teraz, vzácne sa ligotal v červenom svetle večera. Jeden pilier, ten vzdialenejší, pevne stál na brehu riečky. Ten druhý, necelý, vyčnieval do prázdna.

Spokojne zobral ceruzku a začal kresliť.

Zoli

1

Jeff bol usilovný a plný elánu už od rána. Prosím, od takej deviatej, keď sa konečne usadil za počítač a s pôžitkom si srkol z horúcej šálky.

- Bodaj ho, zasa budem pol dňa písať bez diakritiky, - zamrmal naštvané a vtiahol do seba poriadny dúšok kávy.

- Aha, zasa si celú noc chatoval, - skonštatovala som. Mlčky si zamiešal kávu a znova si srkol. Vystrúhal grimasu, akoby bol prehltol medecínu.

- Málo cukru?

- Málo cukru, málo vody, málo kávy, - vysvetlil nespokojne, - neviem, prečo a pre koho vyrábajú tieto malinké šálky. Ktože už v našich časoch pije takéto kávulienky? Ten, komu sa nechce robiť. Keď sa mu začne driemať, ide si pospať. Ale pre pospolitý pracujúci ľud by sa mali vyrábať aspoň pollitráky. Koľko času by človek ušetril, keby si nemusel stále chodiť dolievať? Denne aspoň osem takýchto kávičiek, to je hneď osem minút. A vieš, koľko je to do roka len od jedného zamestnanca? A v celej firme? Koľko nás je tu? Len na tomto poschodí aspoň päťdesiat. Koľko poschodí má firma? Ále, - mávol unavene rukou a v očiach mu pohasol pátos, - škoda rečí.

Rozvalil sa pred počítač a otvoril FreeCell.

- Vieš, že už nie je hra, ktorú by som nevyhral? Raz som jednu skúšal aspoň desaťkrát, ale aj

tak som ju dorazil! Škoda, že neexistujú súťaže pre FreeCell-istov. Privyrobil by som si... Alebo existujú a ja som ich neobjavil?

Medzičasom hru dohral a kútikom oka pozrel na mňa, či som si to všimla.

- Vieš, mne sa myšlienky krúčia ako Moebiusov prížok. Pokým hrám

FreeCell, rozmýšľam nad ďalším programom. Alebo aj nad desiatimi. Idem prolongovať tieto poukážky.

Jeff vyšiel z kancelárie, ale o necelú minútu sa vrátil s plnou šálkou kávy a blažene si sadol na jedinú voľnú, ako-tak použiteľnú stoličku okrem tej svojej, ktorú najprv nohou potlačil až k oknu. Zablúdil sa na špinavého elektrikára, ktorý sa rovno pred oknom šplhal na stĺp, ovešaný kadejakým náradím a obkolesený dlhými káblami. Oblečený bol ako dedinčan, nemal montérky, len na hlave ufúľanú, do čierna umastenú banícku prilbu. Jeff ho sledoval s neskrývaným záujmom. Potom sa načiahol k svojmu stolíku a chňapol po Zolimu, astrálne pofarbenej postavičke, o ktorej vše tvrdil, že je to jeho druhé ego, inokedy, že vraj bábika voodoo.

- Čo myslíš, ak Zolimu myknem nohu, ten tam ozaj spadne zo stĺpa?

Pobavene som sa rozosmiala.

- Ale to sa musíš poponáhľať, lebo pozri, už sa chystá zliezť.

A naozaj, elektrikár pomaly hľadal nohou nižšiu priečku rebríka. Jeff trhol Zolimu nohu

a ja som od úžasu zatajila dych. Priečka povolila a nešťastník sa pošmykol, zalapal rukami vo vzduchu a potom sa už nemo skĺzol až na trávnik. Ale hneď sa so strnulým výrazom pozviechal, počúchal si lakeť, potom pokrútil nohou, vystrel chrbát a šľavnato zahrešil. Potom sa zháčene poobzeral, či ho niekto nevidel a nerehoce sa z jeho nešťastia, pozbieral si rozkotúľané náradie, cez plece prevesil káble a krivkajúc odišiel. Jeff sa ani medzičasom nespamätal, meravo pozeral na prázdny trávnik pred oknom a zo spotenej štieky sa mu skotúľala kvapôčka potu. Potom sa načiahol za šálkou už vychladnutej kávy, ale rozmyslel si to a nezobral ju do ruky, len sa obrátil ku mne s vyjaveným úškrnom, vyvalil na mňa oči a zhíkol:

- Videla si to, videla si???

Zobral šálku a nahlas sa nad ňou nadýchol, až sa mu nozdry rozšírili od námahy, zaštrngal mincami z ľavého vrecka nohavíc a víťazne sa napil.

2

Na druhý deň sa mi hrozne nechcelo do roboty. Vstúpila som rozospato do kancelárie a len-len že som nespada. Zakopla som o Jeffa, ktorý, ktovie prečo, liezol štvornožky po zaprášenej dlážke a potíchu šomral. Najprv som sa zľakla, potom som sa začudovala, čo to tu vystrája, potom som si uvedomila, že určite niečo hľadá.

Na môj pozdrav neodpovedal, ale tomu som

sa už nedivila, lebo vždy, keď sa Jeff na niečo sústredil, celý svet okolo neho sa premenil na rozprávku, ktorej len on sám rozumel. Len som sa dvakrát dôrazne spýtala, čo hľadá a či mu môžem nejako pomôcť.

- Fúj, také niečo! Nechápem, kto to tu v noci chodí! – Jeff sa nadvihol, pozrel cezo mňa do prázdna a zdvihol nahnevane obočie. – Zoli zmizol!

Tak to vôbec nebola novinka. Zoli sa stále trafil, pravda, podosial ho Jeff vždy objavil, najprv niekoľkokrát v smetnom koši, potom, keď upratovačku úpenlivo uprosil, aby mu ho nechala na pokoji, že si to tu žiadne decko nestratilo a že to nie je bábika, ale ZOLI!!!, ešte mu ho raz či dvakrát schovali kolegovia z iných kancelárií, ktorí sa potom z neho pol dňa vychechtúvali, ale potom ich to akosi omrzelo a odvtedy sa Zoli strácal len omylom, ale predsa sa ešte stratil kedy-tedy.

Na Jeffovom stole bol počítač so všetkými náležitosťami, vedľa okarína z červenej hlíny, Jeff sa stále chystal, že sa raz na nej naučí hrať, len ešte nenašiel schopného učiteľa, šálka s tanierikom, krabička s ceruzkami a najrôznejšími perami. A ešte asi tisíc všelijakých iných, pre Jeffa nevysvetliteľne strašne dôležitých vecičiek. Jediný praktický význam mala len tá okarína. Tam niekde bol určite zahrabaný aj Zoli, ale Jeff tomu aj tak neveril, zohýnal sa a nazeral popod každý kus nábytku, zdvihol koberček a celú dlážku pod ním pozorne prekutal, akoby sa Zoli bol mohol skryť pod koberček a nevyčnievať, vyklonil sa aj

z okna a pozorne poprezeral trávnik, či náhodou nevypadol, začal sa mi prehrabávať v papieroch, kým som mu necapla po ruke, aby mi to tam celé nerozhádzal, a naštvane som naň nezvrieskla, aby si ihneď sadol a ani sa nepohol, kým mu ho ja nenájdem.

Jeff okamžite poslúchol, bola som tam preňho nestorom, placho si sadol za môj stôl a potom už len nemo sledoval každý môj pohyb.

Začala som s Jeffovým stolom. Všetky tie hlúpostičky by som mu bola najradšej zmietla do smetného koša, čo Jeff hneď aj vytušil, lebo ho pri každom mojom prudšom pohybe nadvihlo zo stoličky a bolo na ňom vidieť, že je pripravený brániť si revír. Zdvihla som a preložila zopár vecí. Pravdaže, Zoli bol tam, Jeffovi sa rozjasnili oči ako dieťaťu, ako si ho tam mohla nájsť, keď tam vôbec nebol? Zoli tam síce bol, ale už bol celý zelený. Často menil farby, od strakatej vojenskej po čierno-čiernu alebo naopak, po bielu či pastelovú. Býval aj ružový či oranžový, ale to naozaj len zriedka. Najprv som bola presvedčená, že postavičky Jeff stále vymieňa, potom som si myslela, že ich zakaždým premaľúva, ale vždy, keď som pozrela do Jeffových úprimne nevinných očí, som musela uznať, že ma neklame a že to je vždy ten jeden, jediný Zoli, ktorý si zavše, úplne nevysvetliteľne, zmení farbu. Jeff vstal a priblížil sa k svojmu stolu, zobral mi s vd'ačným výrazom Zoliho a sadol si celkom uľavene k počítaču. Skôr než sa pustil do roboty, len tak, z ničoho-nič, utrúsil:

- A zatiaľ som ti spravil v tom počítači poriadok. Veď si tam mala taký bordel, ako si si tam len mohla nájsť súbory? Človek musí trochu dbať aj na to, čo si kde uloží...

3

Nasledujúce ráno bolo hrozne upršané. Človeku sa nechce ani vstávať, nie ešte aj vykročiť z domu a už tobôž nie pracovať. V takom nečase sme sa v robote najradšej prezúvali, v dolnej skrinke sme si zvykli nechávať domáce papuče, to sa potom cítiš skoro ako doma, ani tá pl'ušť už nevyzerá tak hrozne.

- Neverila by si, ale Zoli zasa zmizol!!! - zakričal na mňa Jeff v momente, keď som sa zjavila vo dverách.

- Čo, už zasa? No, no, hádam mu bolo clivo v tomto lejaku, tak sa poprikrýval tvojimi papiermi a tým všetkým, čo ešte máš nahádzané po stole, - odpovedala som mu s úsmevom.

- Kdeže, nikde nie je, už som všetko poprehľadúval, teraz tu VÁŽNE nie je!

- Vieš čo, daj si spokojne kávičku a môžeš aj mne jednu doniesť. Ja ti ho zatiaľ určite nájdem, - dodala som chlácholivo.

Jeff na mňa pozrel tými veľkými detskými očami a poslušne sa pobral k dverám.

- A mohol by si sa aj prezúť, - podotkla som dobrodušne, keď som mu uvidela zablatené topánky.

- Aha, vedel som, že ti ešte niečo chcem oznámiť, aj papuče mi zmizli.

No tak tomu som už veľmi neverila. Pre každé Zoliho zmiznutie som dokázala nájsť nejaké logické vysvetlenie, či už kolegovia, upratovačka, alebo jednoducho Jeffova roztržitosť. Ale tie papuče?! Staré, zodraté, napoly roztrhnuté... ktože by si ešte aj z toho robil posmech? Viackrát som mu ich už chcela aj vyhodiť, ale zakaždým ma presvedčil, že sú ešte vynikajúce. A pritom také pohodlné, dnes sa už také ani nevyrábajú.

Vypili sme si s Jeffom kávu a znovu sme sa pustili do hľadania. Prekutali sme všetky skrinky, stoly, kúty. Ale ani po Zolimu, ani po papučiach nikde ani stopy. Šéf však súril, a tak sa bolo treba čím skôr pustiť do práce, lebo sme mali rozrobený projekt a bolo treba dodržať termíny... Až pred odchodom zostalo Jeffovi trošku času na hľadanie, ale Zoliho akoby bola zem prehltná...

4

Nové ráno pricupotalo veselšie, ako by sa človek po takej lejavici mohol očakávať. Napodiv som prišla do kancelárie prvá, odomkla som a zostala som prekvapene vo dverách: na Jeffovom stole trónil Zoli, tentoraz celý červený. A vedľa stola, na zemi, Jeffove papuče, na čom by ešte nebolo nič zvláštne. Lenže papuče boli zašité. No, možno zašité je veľké slovo, ale isté je, že papuče boli akýmsi svojským spôsobom zadrotované tenučkým červeným drôtikom.

5

Prestávkujeme. Ja si ujedám zo sendviča, Jeff má neuveriteľne rozprávačskú náladu, čo je u neho zriedkavosťou. Keď si vypočujem zo šesť príhod z detstva a zo školských lavíc, nedá mi a spýtam sa ho:

- Počuj, ja viem, že existujú hračky, ktoré majú pri rôznych teplotách rôzne zafarbenie. Ale ty vieš o plastoch všetko, prezrad' mi už, z čoho je vyrobený Zoli a ako to funguje, prečo si stále mení farby?

- Vidiš, rozmýšľame rovnako, - poteší sa Jeff. Potom sa ku mne dôverne nakloní a pošepne mi do ucha:

- Presne to aj mňa trápi už dlhší čas. Ale predstav si, koľkokrát sa to Zoliho opýtam, ani raz mi nechce odpovedať.

Oblak

Je pozde a blíži sa búrka. Oblak pretekajúci ponad teba ti privolať tieň. A to nie hocijaký, ale tieň, ktorý by sa patrilo napísať kurzívou, pretože sa v ňom strácajú ilúzie jablák rozkotúľaných len tak z kapricu po celej záhrade.... Pred tebou sa otvorila samota, vlastne celý arzenál samôt nazbieraných po večeroch a tvoja tvrdohlavosť nemôže na tom nič zmeniť, pretože si svoju oázu nikdy neopustíš. Chatrnú oázu, s nekonečnými démonmi a zriedeným vzduchom nad ňou, metamorfozovaným do letu vtáka strácajúceho sa v mraku. Vraj sa vždy nájde niekto, kto ťa bude nenávidieť. Ale keby si aspoň odkladal v teplej dlani všetky tvoje spôsoby šokovania, cítil by si sa v nej ako vo chvíľkovom mäkkom názve obláčka, vzniknutého rozmarným mávnutím krídla serafína. Lebo najväčšie problémy vždy spôsobujú dilemy a neistota v charakterizovaní všedných pohľadov. Neidentifikovateľné slepé intervaly, v ktorých si čas mení plynutie, v ktorých vieš, že nič nemá do činenia s ničím, sa v tebe zhŕňajú ako ostentatívne ambície ohňa požierajúceho hárok popísaný tvojimi preludovými prejavmi. Hárok, v ktorom si ukladáš všetky zozbierané, dávno zabudnuté vety, vyslovené v prázdnej čakárni svedomia, a čakáš, ale kto by sa o ne vedel lepšie postarať než ironický, triumfujúci plameň? Dokedy sa ešte bude čeriť rozvírená hladina horizontu? Tá hladina sa

strašne podobá na čistý, voňavý potôčik, ktorý by ti premyl vnútro, pretože z neho vyteká len chaos a zmiešava sa s chladnými, deravými náhodami. Dovtedy za každou vzdialenosťou medzi slovami a hmotou vytušíš len d'alšiu, ešte väčšiu vzdialenosť. Obkrúcaš si žízeň ako povrazolezec a divokosť večera sa vlní pomedzi úškľabky bezvýznamných konverzácií. Je pozde. Oblak pretekajúci ponad teba privoláva búrku.

Čižmy

Robila veľké upratovanie a poriadne vyhladla. Teraz by nezaškodilo zajesť si niečo. Odbehla do kuchyne a mrzuto zistila, že z toho kúska chleba sa veru poriadne nenaje.

A tak jej neprichodilo nič iné, len zbehnúť dolu a kúpiť chlieb. Pripravila si igelitku a peňaženku, z vešiaka zvesila kabát a keď zodvihla čižmy, zistila, že sú zablatené.

S nechuťou zložila kabát, pobrala sa do kúpelne a šomrajúc ich narýchlo vyčistila. Keď sa už chcela obuť, zadrnčal telefón. Zložila čižmy a zdvihla slúchadlo.

- Haló, Maja? – ozval sa dievčenský hlas.

- Nie, tu žiadna Maja nie je. Už je to dnes tretíkrát. Človek by mal najprv porozmýšľať, potom vytočiť číslo! – vykričala sa pobúrene a tresla slúchadlom, ani nepočúvajúc ospravedlnenie z druhého konca drôtu.

Otočila sa za čižmami. Neboli tam. Začala sa otáčať ako psík za chvostom, ale darmo, čižmy neboli nikde. „Veď len pred chvíľkou som ich mala v ruke.“ – nevychádzala z údivu.

V pamäti si premietla celý proces. „Išla som s nimi do kúpelne, držala som ich v pravej ruke. Ľavou som otvorila dvere. Potom som ich zložila a pravou rukou som zobrala kefku. Ľavou rukou som chytila najprv jednu čižmu, potom druhú.“

Overila si to aj prakticky. Mokrú kefka bola

tam. Podosial' všetko dokonale klapalo. „Potom som vyšla na chodbu a chcela som sa obuť. V momente, keď som zdvihla pravú čižmu, sa ozval telefón. Tak. A teraz... čo som spravila s čižmou? Zložila som ju naspäť, pamätám si to jasne. Určite som ju zložila? Nešla som s ňou k telefónu? A keď hej, mala by byť pri telefóne.“

Zrakom odhadla vzdialenosť medzi údajnou polohou čižiem a telefónu. Asi 80cm. No – najviac meter. Telefón je na svojom mieste. Čižmy nie. Bezradne nazrela do jednej izby, do druhej. Do kuchyne. Pod stôl. Pod skrinku. Pod druhú. Nakukla ešte raz do kúpelne. Pozrela poza práčku, do práčky.

No toto. Pripadala si ako dávno-pradávo, keď hľadávala starého otca v komore a nazerala do všetkých zásuviek. A starý otec si medzičasom odskočil na štamperlík.

Pozrela na vchodové dvere. Stlačila kľučku. Zamknuté. Takže tu nikto nechodil. Ako by aj mohol, takto, popred nos. Okrem toho, dvere poriadne vŕzgajú.

Bezmocne si sadla. Čo teraz? Čižiem niet. Ešte by tu bolo jedno vysvetlenie: „Ja som vlastne ani žiadne čižmy nemala.“ No hneď sa urazene zasmiala. Vie predsa dobre, že čižmy má. „Tak sa mi to sníva.“ Uštipla sa. Nesníva. „Tak potom som asi trochu... taká... no... Tak to teda rázne zamietla. „Vôbec nie som taká... trochu... no...“

Vstala a obula si topánky. Schmatla bundu a peňaženku. Odomkla. Vyšla. Zamkla.

Skontrolovala dvere. Áno, boli zamknuté. O chvíľku sa vrátila s chlebom. Odomkla. Vošla. Pred ňou stáli čižmy, práve tam, kde vlastne celý čas mali byť. Jediné logické vysvetlenie mohlo byť to, že si čižmy odskočili na štamperlík.

Marta

Bola práve na ulici, pred zeleným domom s veľkými hnedými oblokmami a masívnymi železnými vrátami, na pár metrov od obchodného domu, keď začula za sebou známe šuchtavé kroky.

Pováčšine, keď sa jej pred časom dostával do uší ten rytmický dobiedzavý zvuk, vnímala ho len podvedome, asi tak, ako ktorýkoľvek iný zvuk, ktorý jej narúšal prácu.

Potom, keď sa to začalo častejšie a akosi pravidelne opakovať, raz zdvihla hlavu a započúvala sa, najprv sa jej na nich zazdalo niečo čudné, povedomé, potom si odrazu uvedomila, že tie kroky do úmoru opakujú jej meno: „Mar – ta“, „Mar – ta“, „Mar – ta“...

Obyčajne ich začula zo svojej pracovne, keď sedávala pri otvorenom okne, zastretom tenkým, ale dostatočne tmavým závesom na to, aby jej slnečné svetlo neprekážalo pri práci, hlavne, aby v monitore nevidela odraz osvetleného okna. Najprv im nevenovala veľkú pozornosť, len sa pousmiala nad vlastnou obrazotvornosťou. Až keď sa začali opakovať každý deň a dokonca približne o tých istých hodinách, začali jej byť nápadné.

Raz ich vystriehla, utekala k oknu a vyklonila sa, ale kroky už asi zmizli za rohom, lebo nevidela nikoho, okrem chlapca, ktorý stál na náprotivnom chodníku pri drevenej bráne a rátal si nejaké mince.

Na druhý deň, v tom istom čase, ich zachytila

zas, bleskove odtiahla záves a rozhladla sa. Tesne za rohom sa mihol tieň, ale nemohla si ho lepšie všimnúť, lebo celá prežiarená ulica sa mihotavo blýskala v závanoch vetra.

Potom musela súrne odcestovať a keď sa o týždeň vrátila, na šuchtavé kroky celkom zabudla. Sedela za počítačom a unavene zízala na monitor, lebo ju už pálili oči. „Mar – ta“, „Mar – ta“, ozvalo sa z ulice. Priskočila k oknu, bleskovo sa vyklonila a zazrela tmavomodrú zhrbenú postavu, čaptajúcu sa v príliš veľkých papučiach poza roh. Spozornela, lebo si len vtedy uvedomila, že ju nikdy nepočula ísť opačným smerom - vždy len za roh, do uličky.

Rozhodla sa vystriehnúť ju. Na druhý deň vyšla pred pol šiestou na ulicu a začala sa nervózne, nedočkavo prechádzať po krehkých tieňoch stromov na chodníku. Nepochybne príde zas, opakovala si a neustále nazerala na hodinky. Presne o pol šiestej...

Opretá plec om stĺp sa snažila správať sa čím nenápadnejšie, aby sa nakoniec ona nestala stredobodom pozornosti okoloidúcich. Vytiahla z vrecka mobil a tvárila sa, že telefonuje. To naozaj nikoho nezaujímalo, každý prechádzal popri nej nedbalo, až na chlapčeka v kočiaku, ktorý sa jej usmial, zamával jej a ona mu to opätovovala.

O tri štvrté na šesť sa znechutená vrátila domov a priblížila sa k oknu, zavrieť ho, lebo sa akosi chýlilo k dažďu, aspoň vietor sa rozbesnel s náznakmi poriadnej búrky. „Mar – ta“, „Mar – ta“... Očividne zaskočená fľochla von oblokom

a ocitla sa s postavou zoči-voči, lebo táto práve prechádzala popred ňu. Marta si stihla všimnúť len popolavé polodlhé, ufúľané vlasy schytené vzadu motúzkom a desivú jazvu na ľavom líci. Zostala stáť v drobnej triaške, užasnúta, v snahe uvedomiť si, čo je to zač. Muž, či žena? Vek? – poňatia nemala, mohla to byť aj sedemdesiatka, aj deväťdesiatka. A ešte niečo sa jej podarilo všimnúť si za ten krátky moment, dotmava ušpinený golier na šedivomodrej bunde. Dokopy nič zvláštne, takých ľudí možno stretnúť hocikde. A predsa bola postava svojská a unikátna: ako jediná ohlasovala chôdzou Martino meno.

Ďalšie tri dni stále poprčalo, takže okno zostávalo zavreté, lebo keď ho aj otvorila, akoby naschvál sa hneď hnusne rozpršalo a začalo jej zatekať do izby.

No a teraz stála na ulici, pred zeleným domom s veľkými hnedými oblokmi a masívnymi železnými vrátami, v blízkosti obchodného domu, lebo zabudla doma nákupnú listinu, tak sa snažila pospomínať si na všetko, čo mala nakúpiť. Keď už raz bude v obchode, nebude času na rozmýšľanie, zavádzala by tam ostatným kupujúcim.

Ovocie, najradšej hrušky a hrozno, veď teraz je ich sezóna, zubnú pastu, papierové vreckovky, ovsené vločky, rezance a šampón. Šampón už mala kúpiť dvakrát a vždy naň pozabudla. A to je asi všetko, čo je súrne. Hoci zakaždým ešte napríkladá do nákupného vozíka celú kopu iných vecí, ktoré sa jej usmejú z regálu.

Dobre, tak to je asi všetko, môže ísť nakupovať. Znenazdania za sebou začula: „Mar – ta“, „Mar – ta“. Prudko sa obrátila a začala v hustom dave slediť za hľadanou postavou.

Okolo nej prechádzali desiatky ľudí, všetci uponáhľaní, jedni s plnými nákupnými taškami vychádzali napochytre z obchodu, iní, tí, čo do obchodu prichádzali z opačného smeru, boli ešte uponáhľanejší. Nikto sa na vyhľadávanú postavu nepodobal, ale ani už nepočula známe kroky.

Už ju celý ten príbeh začínal rozčuľovať a zaumienila si, že na všetko zabudne. Ved' keby tie isté kroky počul ktokoľvek iný, vôbec by sa mu nezdalo, že počuje „Mar-ta“, ale hocičo iné. A nemusel by to vôbec byť človek inej národnosti, ako je to, dajme tomu, s kikiríkaním alebo havkaním.

Najlepšie bude vypustiť si všetko z hlavy, kým ju voľakto neobviní z paranoje. Lenže vedela, že neodolá pokušeniu a práve naopak, o to viac bude na záhadnú postavu myslieť.

Vošla do obchodu a neprítomne nakládla tovar do vozíka. Zastala si do radu pri pokladni a práve, keď ho začala vykladať na bežiaci pás, mimovoľne, kútikom oka, zbadala nahrbenú, sivovlasú postavu vychádzať z obchodu.

Obratom pohádzala všetko naspäť do vozíka, odstrčila ho od pokladne a pobehla k druhému koncu, kadiaľ pred chvíľou vošla. Chvatne vyšla pred obchod a premerala si celé okolie. Prakticky mala len dve možnosti: naľavo alebo napravo.

Inštinkt jej neradil vôbec nič, a tak sa rozbehla len tak naverímboha doľava, ku kraju, lebo napravo by sa hneď dostala do centra a pripadalo jej samozrejmejšie, že sa taký tulák, či tuláčka, poberie radšej do nejakej chudobnejšej štvrte.

Po niekoľkých minútach, keď už začala strácať dych, ho zbadala. Ťahal si nohy vo veľkých rozčaptaných papučkách. Potichučky sa k nemu priblížila a nasledovala ho v bezpečnej vzdialenosti, ale dost' malej na to, aby jej už nemohol uniknúť.

Íšli takto dost' dlho na to, aby opustili Marte známu zónu a dostali sa do chýrečnej štvrte, opradenej ohavnými povestiami. Inokedy by sa sem ani nechcela sama dostať, ale teraz nehľadela na nič okolo nej, len sa snažila udržiavať konštantnú vzdialenosť po neznámu postavu.

Vrčanie áut postupne vystriedal iný huriavk, vreskot naháňajúcich sa detí a nervózne pokriky dospelých. Na lavičkách vysedúvali stareny, každá s priehršťou slnečicových semien. Nervózne, akoby im bolo niekam naponáhlo, vyplúvali pred ňu na zablatený chodník šupky a otáčali za ňou hlavy vo vyšedivených, obšúchaných šatkách, na ktorých sa už ledva dali rozoznať niekdajšie vzorky modrotlače.

Ulice už ani neboli poriadnymi ulicami, bolo už len zaburinené priestranstvo na kraji mesta, vysýchajúce agáty a pomedzi kriky sem-tam vyčnievajúce strechy domčekov.

A práve k jednej takej vyčnievajúcej streche zamierila postava. Marta sa len s hrôzou

poobhliadala, či na ňu z kriakov nevyskočí pes, ale keď nezbadala nič, ukradomky šupla pomedzi húštinu k domku, ktorý už zvonku páchol potuchlinou.

Potatme posunula dvierka a vkĺzla dovnútra. Privítal ju tmavý, hustý dym a polotma. Prvé, čo ju napadlo, bolo to, že nesmie dovoliť, aby za ňou niekto zabuchol dvere, tak ich za sebou rýchlo nahmatala a pevne stisla kľučku. Cúvla o pol kroka, aby zostala v bezpečí, oprela sa plecom o veraje a až potom sa lepšie rozohľadla.

Prvé, čo si všimla, bolo okienko ako dlaň. Pomedzi šmuhy a pavučinu prenikalo slabé svetlo, takže rozkúdolený prach alebo dym svietil v širokých zväzkoch. Bol to aj dym, aj zápach potuchnutého, nevetraného domu. Aj smrad, ktorý nemohla definovať, asi nejaké pokazené, neodhodené jedlo, možno aj zvieratá... áno, určite to smrdelo ako mokrý pes alebo čosi podobné.

Chcela vybehnúť a utekať čím ďalej a čím skôr. Ale prišla až sem rozlúštiť záhadu, tak teraz musí vydržať, nesmie sa báť. Hlavne nesmie na sebe ukázať, ako strašne sa bojí.

V izbietke, lebo celá tá chatrč bola len jediná izbietka, nebolo nikoho, aspoň tak to na prvý pohľad vyzeralo v tej polotme. S rukou na kľučke sa pootočila, aby lepšie dovidela na všetky strany. Zazdalo sa jej, že zvonku čosi zapukotalo, hneď vykukla von, ale nezbadala žiadny pohyb. Len slnečné lúče ju prinútili rýchlo zavrieť oči a zvrátiť čelo.

Znovu sa vrátila pohľadom do tmy z chatrče. Najprv zasa nevidela nič.

Potom si všimla malý, nízky stôl v strede izby. Bol zakrytý sivým obrusom a na obruse ležal veľký nôž s ohnutou čepeľou. Medzi stolom a ľavou stenou zbadala rozostlanú posteľ. Keď z tej strany zavýzgalo, Marta sa stiesnene obadala, že na posteli voľakto leží.

- Čo chceš? Načo si ma sem prilákal? – snažila sa Marta spýtať sa čím smelšie, ale roztrasený hlas prezrádzal opak.

Postava neodpovedala, len sa zahniezdila a posteľ ešte viac zavýzgala.

- Kto si? – zvolala zas úzkostlivo, ale aj podráždene.

- Marta. – ozval sa ženský hlas. Zostarnutý, jačavý, ale nepochybne ženský hlas.

- Ty si Marta? Aká Marta? Povedz už, kto si!

- Ty...

- Ja? Nerozumiem! Ty si ja??

- Ja som ty... – v smiechu zahviždala starena a vzápätí sa rozkašlala.

- Čo chceš odo mňa?

- Tvoju mladosť!! – skríkla a zakašlala ešte viac - už to ani nebol kašeľ, ale akési zlovestné dunenie.

Marta vydesene mykla kľučku a dvere zaškrípali. Chvatne sa obrátila a vybehla. Začala utekať, tak rýchlo, ako len vládala. Najprv sa vôbec neobzerala, hľadela len čím skôr dostať sa naspäť medzi ľudí.

Až keď sa priblížila k sediacim babkám a k ich bezzubému zhováraniu, opovážila sa otočiť hlavu a pozrieť za seba. Neprenasledoval ju nikto, tak spomalila a sotva lapajúc dych prešla okolo nich tak, aby veľmi nepútala pozornosť.

Dostala sa na hlavnú ulicu, odkiaľ mala už len kúsok domov. Ešte sa kedy-tedy obzrela, ale nevidela nič podozrivé, a hlavne, nepočula tie kroky.

Najprv zamierila k domu, ale pomaličky si to rozmyslela a vybrala sa k najbližšej cukrárni. Všetko to bolo príliš čudné a príliš zložité na to, aby sa len tak mohla vrátiť domov a tváriť sa, že sa nič nestalo. Alebo, naopak, začať celý ten kolobeh odznova. Musí sa jej to všetko najprv dobre rozležať v hlave.

Vošla do cukrárne, medzi obyčajných, nenápadných ľudí, ktorí si ju vôbec nevšimli. Kúpila si obrovskú zmrzlinu a nenásytne do nej zahryzla.

Inšpekcia

- Ahoj, Dorka! Dobre, že ťa vidím! Mám pre teba zvesť. Na piatok príde inšpektor.

- Čo?! Zasa? Veď ledva odišiel!

- Zasa. Martin mi to včera povedal. Už si tu nebola.

- A čože zas chce?

- A čo ja viem? Kontrolovať. Kritizovať. Jedovať. Málilo sa mu, že naposledy sa tu len tak narýchlo zastavil.

- A náš kabinet je hore nohami!

- Veď práve. Už som zmobilizovala aj Petra a Ľubu. Poobede prídeme a začneme ukladať. V noci som do tretej písala. Plánovanie je už skoro hotové, ešte hodinu – dve a bude to. Keby si mohla povymieňať nápisy na skrinkách, tie staré sú už celkom vyšedivené. Vieš, že si on na to veľmi potrpí...

- Komu asi chce asistovať?

- Božehovie. Možno aj všetkým. Najviac ho iste zaujíma kabinet. Či je inventár v poriadku. Či je všetko na svojom mieste. Či voľačo nechýba. A potom, pravdaže, plánovania. Či zodpovedajú osnovám. Či používame didaktický materiál na každej hodine. Ak áno, ako. Kedy. Koľko. Ak nie, prečo nie. Či je v dobrom stave. Čo sa pokazilo, prečo sa pokazilo. Prečo sme to ešte neopravili.

- No dobre. Nejako len bude. Ja len tomu nerozumiem, čo proti nám má. Však len nedávno tu bol. Čo len môže mať za lubom?

- Poňatia nemám. Len aby sme to všetko stihli.

- Kým sa nebude všetko ligotať, nepôjdeme domov. A potom, sme piati, niečo len dokážeme.

- Ahoj, Martin. O tretej sa môžeme stretnúť?

- Kto?

- My. V kabinete.

- Načo?

- Načo! Treba pokladať materiály. Poutierať ich od prachu. Zišlo by sa aj stoly vyumývať.

- Alebo ešte raz zalakovať. Vyzerajú už katastrofálne.

- Čo, šibe vám? Mne kabinet celkom vyhovuje aj tak.

- Cha-cha! Jemu vyhovuje! Lenže pánovi inšpektorovi určite vyhovovať nebude!!!

- Komu? A čo, hádam nechce prísť?

- A či si mi nepovedal práve ty, že na piatok príde inšpektor?

- Ja?? Ja nie. Ja ani o ničom neviem.

- Ja už z teba zošaliam. Však si mi včera jasne povedal, že na piatok príde inšpektor!

- Ja... že som to povedal... včera... Cha-cha-cha! Chi-chi-chi! No teda, ty si ohromná! Ty si mi dala! Ale tak mi treba! Nemal som ťa ľakať! Ale čestné slovo, ja som mal len v úmysle zastaviť ti čkanie! Strašne sa ti vtedy čakalo a tak som ťa trochu zľakol a hneď si prestala...

Zvitok predsavzatí

Večnosti spletené do koncentrických vrstiev sa pozohýnali do labyrintu rozčarovaní. Richard ležal bezbranne na posteli a otupene hľadel na vydesené tône schnúcich stromov, ktoré sa mu mihali po stene vo svetle prichádzajúcich áut. Čakal na nejaké tajomné varovanie, ale stráž, ktorá by ho mala vystríhať pred nebezpečenstvom, skamenela. Stretni ma..., šepkal mu polnočný sen, stretni ma, očakávam ťa tu hore, v nekonečnom čakaní, ani sa nepohnem, ani si to nerozmyslím, už je pozde, môžeš ma stretnúť, už sa tak svet neblyští, už si nemusíš zakláňať okná pred jasom a klebetou...

Ale Richard ďalej vytrvalo sledoval suchými a popukanými očami prázdnu stenu a snažil sa držať ich stále otvorené, aby nevdojak nezaspal. Báľ sa prehnitých trosiek stretnutí zo sna, báľ sa zlovestného rituálu stretnutia a následnej rozlúčky vzápätí, ale drapľavý škripot brzd, znásobený vzdialeným zavýjaním, ho prinútil nájsť trhlinu v slede myšlienok, vypustiť si všetko z mysle a urobiť miesto novým otázkam.

Ibaže tam, kde našiel otázky, nenašiel žiadnu odpoveď. Porozbýjať okná svedomia môže byť najťažším poslaním, nevedel, čo bude ďalej, a tak zostával nehybný na polceste medzi ľavou a pravou pravdou a bezmocne zvieral posledný zosmiešnený cit, ktorý sa mu v ruke pretavil na kameň. A dokonca

ani ten nevyzeral byť originálny, chudáčik, záplata na záplata...

Úsudok, kedysi racionálny, bol už dnes len lepvou gebuzinou, brány, ktoré kedysi dovoľovali prívál myšlienok, sa teraz pozatvárali a zadným východom bol povolený len ich konvulzívny odchod.

Richard sa posadil a jeho strmé, trhané pohyby rozbili napätie na kusy. Vyšiel na dvor a prebodol pohľadom temnotu. Strohé tvary tenkých i hrubých konárov blyšiacich sa po daždi mu nevdojak pripomenuli svoje vlastné agónie. Koľko pilierov je potrebných na udržanie krehkej rovnováhy medzi bezvýznamnými citmi tých druhých? Stačí ti úzky chodníček, aby si si na ňom mohol nosiť na prechádzku, na obojku, recyklované údery? Alebo sa len naň budeš pozeráť zhora, z výšav, a skláňať si k nemu nekonečné, nevyspytateľné, ohnivé sny?

Zavrtaný do seba si sadol do hojdacieho kresla, prikryl sa dekou a pozvoľna sa rozhojdal. Nie je žiadny übermenš, necháva sa strhnúť a uniesť vzbĺknutými príznakmi. Vtedy úsudok uvoľňuje priestor viacvrstvovým pochybnostiam a spaľujúcej bezmocnosti, pokým on kamenie medzi strachom a odvahou.

Spoza oblaka vykukol hlboko ponorený mesiac a vzdialené zakikírikanie, napoly rozospievané a napoly rozkvitnuté, prečeslo oblohu. Súmravné nebo sa na chvíľku zablysko a prekáravo rozsvietilo skôrnatý sad. Richard sa celý zahalil do tej svetelnej nádielky a zdriemol.

Keď otvoril oči, svitanie už zvliekalo záhradu z hustej hmly a rozhadzovalo stromom žiarivé priehrštia. Natiahol ruku a dotkol sa prekáravého úškrnu slnka, kľučkujúceho pomedzi haluzie. Hmla sa už celkom rozplynula a postupne sa celá záhrada naplnila jasom, ktorý mu ukradomky poprečisťoval celý myšlienkový svet.

Richard zmätene zažmurkal na všetky tie trblietavé kontúry, ktoré sa mu líškali ako šteniatka, a zazíval. Zgúľal sa do kľbka a usmial sa, veď práve pretromfol noc, a to bez akejkoľvek mory, čo sa mu už tak dávno nestalo.

Zadíval sa na kývajúce sa konáre a sám seba sa v duchu opýtal, čo bude ďalej. Hneď si zašemetil aj odpoveď: aj ja sa budem tak vetviť, ako tie stromy. Možno sa ešte budeme stretať v spánku, možno aj cez deň, ale už len niekde za čiarou horizontu... teraz už budú platné celkom iné argumenty. Zamknem krutú bránu do zhoreniska a prestaviam všetky veci do nového tvaru. Vstal, povystieral sa a vykročil v ústrety blýskavému ránu.

Výlet

1.

V to piatkové ráno sa Matilda K. zobudila trikrát. Prvýkrát ešte za briezdenia, keď sa zvončeka omylom dotkol sused z horného poschodia, vracajúci sa domov príliš rozveselený a ešte aj majúci chuť na táraniny.

Druhýkrát jej slnko zasvietilo cez štrbinku medzi hustými závesmi priamo na oko, to zobudenie bolo najmenej nepríjemné, lebo sa len jednoducho prevalila na druhú stranu, kde nebezpečenstvo slnečných lúčov bolo vzdialené aspoň o hodinu.

No a tretíkrát to už bolo naozaj a vstávanie sa celkom dobre vydarilo. Ani o polhodinu už sedela v aute a nastavovala si spätné zrkadlá, ktoré sa, čosi-kamsi, nevedno prečo, rozlad'ovali.

Ešte si pritiahla aj sedadlo, len tak, o kúsoček, ale aj tomu sa zadivila, keď na šoférovom mieste predsa nikto iný okrem nej nesesával. „Aha, iste som schudla, tak mi je teraz brucho trošku ďalej od volanta, preto si musím prit'ahovať stoličku, tak to bude“, pomyslela si zadosťučinene a potom sa už naozaj vydala na cestu.

Dlhšie cestovanie vždy začínala s dobrou náladou, pretože bola presvedčená, že musí rozmýšľať pozitívne, aby sa jej to odplácalo dobrým vyriešením všetkých záležitostí. No a ju cez tento víkend čakala toľko pripravovaná cesta

k dobrej priateľke zo študentských čias, Martine, ktorú nevidela už dlhé roky.

Najväčší problém bude dostať sa na tú adresu, ale mapu mala pripravenú a aj si trošku spomínala, ako sa tam dá dostať, keď asi pred pätnástimi rokmi tam už raz bola. A potom, je pravda, že ona najviac šoféruje po potravinárstvo, ktoré je o tri ulice ďalej, ale nech si nikto nemyslí, že dedinčanka si v meste nevie poradiť. A čo, či polmilionové mesto je azda nejaké mesto, ktoré by sa mala doľakať? Kto tak rozmýšľa, nech si sedí doma.

Keď auto je v poriadku, dala si ho pred odchodom skontrolovať, vymeniť olej, sviečky, filtre, preveriť a dofúkať pneumatiky, nádrž má plnú, takže žiadne strachy. Aj mapu má a keby niečo, spýtať sa predsa môže, či nie? Vari nejde do džungle, ale do veľkého mesta, medzi ľuďmi!

Už dávnejšie zistila, že najkratšia a najjednoduchšia cesta je známa cesta. Preto sa ani nebude snažiť dostať sa na tú novú, ktorá vraj obchádza centrum a je odporúčanejšia, keď aj cez centrum sa dá prejsť a ak fungujú semaforey a nie je zápcha, je to celkom jednoduché. Aspoň pred pätnástimi rokmi to jednoduché naozaj bolo.

2.

Hneď na kraji dediny čakali dvaja dlhovlasí, bradatí stopári a zúfalo jej naznačovali, aby zastala. „Eštežečo. Ktovie, kto ste a čo chcete. Keby ste boli turisti, mali by ste plecniaky na chrbtoch.“ Ale títo, hoci naozaj vyzerali ako turisti, nemali vôbec

nič. „Ja si sama problémy robiť nebudem. Možno majú pištoľ vo vrecku alebo nožík, veď sa všeličo zlé stáva po svete. Pôjdem si ja pekne ďalej.“

Chcela sa za nimi ešte pozrieť do zrkadla, ale to bolo celé ušpinené, takže ich ledva rozoznala. Stáli tam a kývali ďalšiemu prechádzajúcemu autu. „Bodaj ho, kedy sa tak ušpinilo?“ Treba ho prečistiť, aj keď ho včera večer vyumývala. A vôbec, prečo sa to auto neprestajne špiní? Iné, akoby boli práve vytiahnuté zo škatuľky. A táto jej kára, aj keď je čerstvo vyumývaná, čo sa síce stáva dosť zriedkavo, vyzerá, akoby sa s ňou práve doterigala z poľa. Ešte aj tie holuby, správajú sa tak, akoby ich práve jej auto najviac priťahovalo. No a keď fúka vietor, na jej auto nafúka najviac prachu, to už má overené.

Odtiahla na pravú stranu a zastala. Vystúpila s handričkou v ruke a pribuchla dvere. Ups. Dočerta. Zamkla. Keďže sa jej to už viackrát stalo, vždy si nosila so sebou aj náhradné kľúče. Najprv v kabelke. Potom zistila, že to nie je dobré riešenie, lebo kabelka jej zostala zamknutá v aute. Tak si ich potom držievala vo vreckách, aj keď jej tam maximálne prekážali.

Našťastie ich mala aj teraz vo vrecku.

Nanešťastie vo vrecku saka, ktoré si hneď pri odchode prevesila cez pravé sedadlo. Rozčúlene dupla a obzrela sa.

Našťastie ledva vyšla z dediny, tak sa môže vrátiť domov pre ďalšie náhradné kľúče. Zbystrila krok, ale hneď sa prudko zastavila.

Nanešťastie kľúče od domu zostali v kabelke, v aute. Prudko ju rozbolela hlava. Ale zasa pridala do kroku.

Našťastie mala náhradné kľúče od bytu aj u susede. Nakoniec sa predsa len všetko dobre skončí. Veď času má dosť, do večera je ešte ďaleko.

Nanešťastie tí dvaja bradáči boli ešte stále na kraji cesty a ona teraz musí prejsť okolo nich a ktovie, čo majú za lubom. Iste si ju zapamätali, že im nezastala.

Našťastie ju napadlo prejsť na pravú stranu cesty a keď prechádzala okolo nich, vôbec si ju nevšimli. Boli zadívaní dozadu, na blížiace sa auto. Ale čo, keď sa len tak tvárili, že si ju nevšímajú? Čo ak si ju presne zapamätali, videli, že vystúpila z auta a nechala ho tam, čo ak medzičasom pôjdu k nemu, rozbijú sklo a ukradnú jej kabelku?

Nanešťastie tam má všetko! Peniaze, dokumenty... kľúče! Bude musieť vymeniť zámku na byte, veď v nich má udanú adresu! Tam sú aj kľúče od auta, ukradnú jej predsa aj celé auto! Už sa začínala zlostiť. V ubolenej hlave sa jej začali rodiť čudné myšlienky. Preto stále pridávala do kroku, už skoro utekala, ale aj neprestajne otáčala hlavu za tými dvoma, či ešte tam stoja. Stáli, až kým nezabočila do uličky. O ďalších päť minút už zvonila u susede. Nadarmo. Matilda K. pozrela na hodinky. Už je deväť, suseda práve odišla do roboty.

Našťastie v dedine nič nie je príliš ďaleko a suseda chodievala do práce na bicykli, tak jej zavolá a poprosí ju, aby jej prišla dať tie kľúče.

Nanešťastie mala mobil v kabelke. V aute Zasa dupla.

Našťastie iná suseda bola doma a po krátkom vysvetlení jej hneď ochotne ponúkla telefón.

Nanešťastie ani jedna z nich nepoznala susedkino číslo mobilu. Matilda K. sa zadívala ako zhypnotizovaná na susedu, kým sa jej tá v pomykove nespýtala, ako inak jej môže pomôcť. Ale neostávalo jej nič iné, len sa vybrať za ňou. V ubolenej hlave sa jej už zvíjali netvory.

Našťastie ešte nebolo príliš horúco, aj keď si už júlové bezoblačné ráno začínalo ceriť horúce zuby. Už zadychčaná dobehla k budove, kde pracovala suseda.

Nanešťastie sa musela zvať s vrátnikom, aby ju vpustil. Otvorila dvere na susedinej kancelárii. Táto sedela za počítačom a keď ju zbadala, milo prekvapená sa jej naširoko usmiala.

Matilda na ňu skríkla:

- Čo sa škeríš, pod' mi už dať tie zatratené kľúče!

3.

Zdrapila ju za rukáv a ťahala za sebou. Pod domov... po ceste ti všetko vyrozprávam... Ale medzi prerývaným fučaním suseda veľa nepochopila. Len toľko, že ju musí poslúchnuť a utekať s ňou.

4.

Doma Matilda K. všetko rýchlo poriešila a rozbehla sa naspäť k autu. Odľahlo jej, keď ešte zd'aleka zbadala tých dvoch stáť tam, kde predtým. Tak aspoň to je v poriadku. Veď by predsa nestáli akože nič, keby niečo...

Celkom sa uvoľnila a spomalila. Isteže, aj preto, lebo už naozaj nevládala. Kým sa k nim priblížila, už sa ledva vliekla, len tak, z nohy na nohu, takže sa dokonca potešila, že sa má príležitosť trošku pristaviť. Prihovorila sa im.

Veľmi sa jej nezaradovali, ale slušne pozdravili a opýtali sa ju, kam to ide len tak, pešo, von z dediny. Veľmi stručne, pártimi slovami, im to vysvetlila. Pozreli sa jeden na druhého a rozosmiali sa, čo Matildu K. znovu podráždilo a pripomenulo jej ešte stále prítomnú bolesť hlavy. Ale oni sa ospravedlnili a so smiechom dodali, že im sa stalo to isté, ale o sedem kilometrov d'alej. Preto sa vrátili do prvej dediny, cez ktorú prešli, aby mohli zatelefonovať domov. A teraz sa chcú dostať naspäť k autu a potom už len čakať, kým im donesú rezervné kľúče.

Teraz sa rozosmiala ona:

- A to ste veru nemuseli ísť naspäť sedem kilometrov, až sem. Veď ďalšia dedina je odtiaľto na presne osem kilometrov, to by sa vám bolo oplatilo ísť radšej ten kúsok dopredu, a nie vracat' sa!

Z vďačnosti, že sú to predsa len čestní ľudia, že jej nerozbili a neukradli auto, ani nevlúpili dom,

ale hlavne zo zadosťučinenia, že sa aj iným stávajú hrozné veci, sa hneď ponúkla, že ich odnesie ona, ved' má auto len o kúsok ďalej. Teraz sa potešili oni a hneď sa aj pobrali s ňou.

5.

Odniesla ich k autu a rozlúčili sa. Matilda K. si s ľahkým srdcom najprv vybrala náhradné kľúče z vrecka saka, ktoré bolo ešte stále zavesené na pravom prednom sedadle, a poučená si ich strčila, horko-t'ažko, do pravého vrecka jej úzkych, obtiahnutých džínsov. Pre istotu. Potom vybrala z kabelky mobil a strčila si ho do ľavého vrecka džínsov. Tiež pre istotu.

Teraz sa už ledva hýbala, ale podarilo sa jej sadnúť a naštartovať. Dobre naladená pridávala plyn, až kým sa ručička tachometra nezastavila na stodvadsiatke. Vtedy jej zazvonil mobil. Dofrasa. Odtiahla nohu z plynového pedála a začala s nešťastnou grimasou vyberať telefón ľavou rukou z vrecka. Nemohla. Raz kvôli tomu, že tie nohavice boli pritesné, raz kvôli zákrutám, kde pravou rukou stále musela meniť rýchlosti.

Namosúrene sa rozhladla. Zastať sa medzi toľkými zákrutami vôbec nedalo a telefón vyzváňal do omrzenia. „Prečo som si ho nedala aspoň do pravého vrecka? Tak by som ho medzi dvoma zákrutami možno stihla vytiahnuť.“ Dvíhala sa zo sedadla a skrúcala, ale darmo. Podráždene si vzdychla. „Čo sa len mohlo stať a kto odo mňa čo

chce? Ved' všetci vedia, že som na ceste. Že mám pred sebou dôležitý cieľ a v rukách volant.“

Odopla si bezpečnostný pás a prehla sa. Nahrabila sa, potom sa rázne vystrela. Mobil vyzváňal ako besný. Keď ju už začínal vyvádzať z miery, konečne sláva, podarilo sa jej vytiahnuť ho. Neznáme číslo, neznámy dievčenský hlas: Haló, miláčik, prečo mi neodpovedáš? Ale práve, keď jej chcela vynadať, spozornela. Pred ňou stál policajt a prísne jej naznačoval, aby zastala.

6.

Hurá, podarilo sa jej to. Obišla lacno. Teraz ani nevie, čo jej k tomu dopomohlo, či jej šarmantný úsmev a ženské čaro, ktorými ho aspoň desať minút balamutila, či skôr to, keď mu povedala, že by mu mohla byť starou mamou. Hlavné, že môže veselo pokračovať v ceste.

Pozrela na hodinky, no, času je našťastie ešte dost', ved' nehorí. A priateľka počká, ved' už čakala pätnásť rokov. Manžela má na služobnej ceste, ten sa vráti až o mesiac. Bola im na svadbe, ale ktovie, či by ho ešte spoznala. Majú krásnu dcérku, Ivetku, poslali jej fotky z akejsi škôlkárskej akcie, ale to už bolo dávnejšie, teraz už Ivetka iste chodí do školy.

Ale teraz sú prázdniny, takže aj dcéra, aj mama-učiteľka sú voľné a môžu sa jej v pohode venovať. Mimochodom, popri spomínaní, ak človek práve netelefonuje, musí sledovať aj premávku, prebehlo Matilde K. bleskovo mysl'ou, lebo sa

akurát priblížila k skupinke holubov, ktoré sa práve pásli na ceste alebo len tak na ňu zízali alebo čo. A švác, ten najdebilnejší z nich si pre vzlet vybral nesprávny smer a najmä nesprávny čas. „Fúj!“ skríkla užasnuto a prudko trhla volantom.

Zastala. Zaváhala medzi súcitom a hnusom. No tak presne tomuto by som sa bola rada vyhla! Celá rozochvená vyšla z auta, najprv len ohromene civela na hnedočervený flák, potom si povedala zachmúrene: teraz aby som utierala sklo. Vzápätí pozrela zdesene na dvere a v tom istom čase zašmátrala rukami po vreckách.

Uľavene si vydýchla a víťazoslávne vybrala z vrecka náhradné kľúče. Čo už, kto je múdry, je múdry, na toho sú aj Murphyho zákony prikrátke.

Potom sa chvíľu vôbec nič nedialo. Pohľad jej kĺzal raz na zašpinené predné sklo, raz na svoju čerstvú, skoro umeleckú a už vôbec nie najlacnejšiu manikúru. „Keby som mala čarovný prútik, vrátila by som čas o pár minút dozadu. Alebo by som tomu nešťastnému holubovi zväčšila IQ. Alebo by som okolo prútika omotala handričku a vyčistila by som ním to sklo.“

Čo vlastne ani nebol taký zlý nápad, veď popri ceste stálo mohutné stromoradie. Priblížila sa k prvému stromu a načiahla sa za zelenou halúzkou. Už ju len odlomiť. Vtom sa zachichotala a zanôtila si veršiky, na ktoré si práve nevdojak spomenula: „*A vždy keď na strome zlomili halúzku, / hádzali mi chlapci čerešne za blúzkou. / Keď boli zvedaví, čo to mám pod blúzkou, / odháňala som ich zelenou halúzkou.*“

Na stromoch však žiadne čerešne neboli, iba samé halúzky. Lenže žiadnu zelenú halúzku ani nenapadlo, aby sa jej dala odlomiť. Matilda K. zošpúlila pery a prižmúrila oči, čo bol znak, že húževnato premýšľa a úpenlivo hľadá niečo, čím by si mohla odrezat' prútik.

Poobzerala sa okolo seba, vybrala sa popri ceste a šťastnou náhodou našla o pár metrov ďalej suchý prútik. Čarovný asi nebol, ale dala sa oň omotať papierová vreckovka. Namočila ju pomarančovým džúsom, ktorý mala v plechovke vo dverách. Chytila prútik, najprv chvíľu bojovala sama so sebou, kým sa presvedčila, že to nikto iný za ňu neurobí, potom začala čistiť. Po uspokojivom zistení, že po holubovi nezostalo na skle ani stopy, sa konečne upelešila v aute a odhodlane chytila volant.

7.

„Koľko rokov asi môže mať tá Ivetka“, vrátila sa Matilda K. k spomínaniu, „keď už budem v meste, nesmiem zabudnúť kúpiť jej nejakú čokoládu.“ Ostatné darčeky už mala pekne pobalené, pre Ivetku rozprávkové knižky a bábiku, ale čokoládu nekupovala doma, veď tá by sa v takej horúčave celá roztopila, však je času dosť aj potom, keď už bude skoro tam. Každé dievčatko sa predsa poteší najmä sladkosťami.

Ďalej už cesta ubiehala veľmi hladko, až na párťich šialencov, ktorí na ňu kedy-tedy zatrubili

alebo si zaklopkali prstom po čele. Ale oni nevedeli, že Matilda K. je vlastne vynikajúca šoférka, to len tie hrozné džúsové šmuhy, navyše rozmachlené stieračmi, jej prekážajú vo výhľade.

Škoda, že Martina nebýva na opačnom konci krajiny, keby išla na východ, neprekážalo by jej tak to zapadajúce slnko. Okrem toho sa jej na sklo nalepovalo stále viac mušiek. Bolo by bývalo dobré vedieť, kde tá nádrž je a ako sa dá naplniť, mohla by si teraz postriekať sklo a hneď by ho prečistila.

Ale stierače už roky nepoužívala, mala šťastie, že si spomenula, ako fungujú. No ale tak nasucho bolo celkom jedno, či sú zapnuté alebo nie. Teraz jej to tam celé ešte viac rozmachlili a viditeľnosť sa zrazu strašne zhoršila. Vlastne sa rozbehli omylom, pritlačila páčku, keď chcela zažať diaľkové svetlá. Načo a kedy by ich bola podosiaľ používala, keď pršalo, sedela predsa doma. A do práce mala len kúsok, tam sa autom naozaj neoplatilo ísť.

Aké to bolo jednoduché, taký dlhý výlet a tak dobre si vie pritom poradiť. Sem-tam ešte okolo nej úplne nevšímavo presvišťalo auto. „Ty vôl“, - pekne sa mu zakaždým prihovorila. „Želám ti veselé cestovanie a krásny radar.“ Dvakrát sa ešte pristavila, zajedla si, občerstvila sa...

Najväčšia škoda je tá, že sa deň akosi skorejšie schýlil ku koncu, než si to naplánovala. Hneď sa zvečeri a kým sa dostane do mesta, bude noc a všetky obchody už budú pozatvárané, tú čokoládu pre Ivetku nebude môcť kúpiť. Ale čo už, kúpi jej ju zajtra, veď si s Martinou aj tak naplánovali sobotňajší výlet po meste.

Prezieravo vybočila z vozovky a zastavila motor. Vybrala mapu a ešte raz si ju pozorne prezrela. Takže sa treba držať žltej trasy. So značným uspokojením skonštatovala, že je to celkom jednoduché. Najprv dlho stále rovno, až po ten veľikánsky kruhový objazd. Potom zabočiť nie celkom napravo, ani do druhej, ale až do tretej ulice. Dve ulice zasa rovno, potom jednu doľava, odbočiť trošku doprava a zasa dve ulice rovno. A potom niekde hneď za rohom, tú budovu už ľahko spozná, veď si na ňu ešte pamätá. Hlavné je držať sa žltej trasy.

8.

Tak je to už tu. Naraz sa pred ňou spoza kopca roztvoril výhľad, ktorý už tak dlho očakávala, osvetlené mesto v celej svojej kráse. Prezrela si ho omámene, ale zároveň opatrne, lebo sa musela primerane sústrediť na premávku.

Vlastne tých áut bolo zrazu neúrekom, všetky ju predbiehali alebo sa jej držali za päťami, takže nevdopak zrýchľovala aj ona a už sa ani nestihla prizerať stavbám, len si v duchu rýchlo spomínala, teda stále rovno až po kruhový objazd, potom do druhej či tretej ulice doprava, musela by ešte raz zastať a všetko si to ešte raz prezrieť, keby aspoň niekde bola červená, pozrela by ešte narýchlo do mapy, ale kdeže, chytila zelenú vlnu, tu sa zastať nedá, dá sa len rútiť sa rovno dopredu, zrazu do nej zľava vytrysklo auto, šofér hlučne pribrzdil

a strašne zatrúbil, aha, už som v tom kruhovom objazde, tak tu mal on prednosť, pomyslela si ešte s hrôzou Matilda K. a skôr, než si to vôbec uvedomila, spolu s tou rotujúcou masou odbočila do nejakej ulice, nikto nevie, do ktorej, potom už len zotrvačne napredovala, zastaviť sa ani chýru, potom ešte párkrát odbočila raz na jednu, raz na druhú stranu, potom za ňou trúbili, potom trúbila ona, potom konečne našla miesto na pristavenie dosť zďaleka nato, aby sa jej to aj podarilo.

Konečne stojí. Rozochvená sa poobzerala, prvýkrát, odkedy sa priblížila k mestu. Keby som aspoň okrajovo tušila, kde to vlastne som. No tak v centre už určite nebola, potvrdil jej to nielen dusivý prach rozvírený po celej ulici, ale aj obrysy malých domčekov, ktoré sa v tom prachu črtali dookola.

Vystúpila z auta, ale najprv si overila, či má kľúče u seba. Sem-tam sa mihlo auto, ale inak na tmavej ulici nebolo ani človečika. Alebo možno aj áno, ale v tej tme nikoho neuzrela. Popozerala sa okolo seba. O žiadnom pouličnom osvetlení ani chýru. Kde to len prepánajána som.

Zrazu sa z najbližšieho domčeka ozval hrozny krik, akýsi hrubý mužský hlas hrešil a ženský hlas pišťal. Striaslo ju, priskočila k autu a trasúcou sa rukou naštartovala.

Musím sa dostať do nejakej bezpečnejšej, osvetlenej ulice a tam sa pozrieť do mapy, pomyslela si Matilda K. A tak začala vchádzať do krivolakých uličiek, podľa inštinktu, vše naľavo, vše napravo. Ale všade ju vítala len rovnaká tma.

„Aha, tu som už raz bola“, spomenula si, keď zbadala vylomenú lavičku, ktorú si už raz všimla, práve preto, že bola pohodená na kraji cesty a skoro do nej narazila. Naraz zbadala pred sebou svetlo a potešená sa hneď vydala za ním. Krčma a pred krčmou párti chlapi s fľaškami v rukách.

Opatrne pootvorila okno a zakričala, kadiaľ sa môže dostať do centra. Obzreli sa, potom jej svorne rukou ukázali smer a začali jej niečo vysvetľovať a pristupovať k autu. „Ďakujem“, zavolala im a ani nečakala, kým sa k nej priblížia, vydala sa hneď tým smerom a potom už len išla stále rovno, kým sa pred ňou neotvorila osvetlená, široká ulica. Prečítala názov, zastala a začala ju hľadať v mape, lenže v obrovskej spleti ulíc poňatia nemala, kde by asi mala hľadať, ani len to, kde sa, aspoň približne, v akej štvrti, nachádza.

Keď už chcela beznádejne zatelefonovať Martine a požiadať ju o pomoc, našla na mape ulicu. Potešila sa, že je predsa len sebestačná. Po Martinu už nemala veľmi ďaleko, ale pre istotu si trasu na mape zvýraznila fixkou a párkrát si nahlas zopakovala poradie ulíc.

9.

Netrvalo dlho a bola na mieste. Konečne si mohla vydýchnuť. Pobralla si veci z auta a v obave, že zobudí Ivetku, nakrátko zazvonila. Hneď sa zažalo svetlo a o pár sekúnd jej už Martina prišla otvoriť. Srdečne sa zvitáli, zvedavo sa obkukávajúc,

ako to vyzerajú po toľkých rokoch. Čas ich ven
obidve opečiatkoval, aj im všelikde popridával
niekde oblíny, inde vrásčitú pleť. Navzájom sa
popresviedčali, ako výborne vyzerajú, potom ju
Martina zaviedla do obývačky. Hneď ju zasypala
otázkami:

- Tak čo, ako si cestovala? Našla si nás ľahko?
Prečo si prišla tak neskoro, práve som ti už chcela
zavolať, čo je s tebou...

- Psst, nezobud'me Ivetku, - tlmila hlas
Matilda K.

- Ále, veď Iv je na diskotéke, s priateľkami, tá
ešte nepríde...

- Na diskotéke, žasla Matilda K. a hneď začala
v duchu rátať roky. „A bábika, čo teraz, veď ja som
jej doniesla bábiku, teraz sa zahanbím...“

Ale otázkam a rozprávaniu nebolo konca-
kraja, musela jej opísať celú cestu, so všetkými
patáliami. Keď spomenula pribuchnuté auto
a kľúče zamknuté v ňom, Martina sa rozosmiala:

- Ale, veď to sa dá nastaviť! A čo, tebe sa vždy
zamkne, keď zatvoríš dvere?

Matilda K., trošku zahanbená, prikývla.

- A odkedy sa takto trápiš?

- No, odkedy som si ho kúpila, - zasmiala sa
na vlastnej hlúposti.

Vtom začuli zaštrngat' kľúč. Vo dverách
sa zjavila vysoká, štíhla brunetka oblečená celá
v čiernom, s niekoľkými reťazami ovísajúcimi
okolo pása a hrdla a v ušiach s tuctom náušnic:

- Som hladná ako vlk, čo máme?

Matilda K. rýchlo vstala, priblížila sa k nej
a chcela jej podať ruku:

- Ahoj, Ivetka, teší ma, že ťa poznám, ja som
Matilda.

- Hi, Iv.

Na vystretú ruku ani nepozrela, zvrtila sa
a už jej nebolo. Matilda K. sa bezradne pozrela na
Martinu, ktorá jej rozpaky hneď zbadala.

- Tú si nevšímaj, vieš, pubert'áčka...

Matilda K. prikývla, akože chápe. „Asi sa na
to ja pozerám zo zlého uhla, ak mi to nepripadá
ako prejav veľkej radosti“, pomyslela si sklesnuto,
pretože sa na túto návštevu už naozaj dlhšie tešila
a predstavovala si, že sa jej aj oni potešia.

Radšej Ivete tie darčeky ani neukáže, len
by sa pred všetkými zosmiešnila. Ale na ponuré
myšlienky skoro zabudla, keď si s Martinou na
gauči prelistovali albumy a zaspomínali na dávne
študentské časy.

10.

Ráno sa Matilda K. zobudila prvá. Pozrela
sa na hodinky, potíšku vstala a na špičkách sa išla
do kúpelne umyť a obliecť, potom pozorne, aby
nikoho nezobudila, odvesila z klinca kľúč, zamkla
a vyšla do ulíc.

Chcela sa na vlastné oči presvedčiť, ako
to s tou premávkou vlastne je a či je naozaj taká
hrozná, ako sa jej to zdalo v noci. Nie, bola ešte
hroznejšia; nevyspatí, unáhlení šoféri nervózne

pridávali plyn a robili si agresívne znaky. Vybrala sa len tak, bezcieľne, dole ulicou, prezerajúc si celú krásu mesta, budovy, parčík, výklady. Zrazu spozornela, otočila sa k výkladu, popri ktorom práve prešla a zadívala sa na kliecky s vtáčikmi, akváriá a rôzne drobnochovateľské potreby.

Zaškúlila dovnútra, kde na ňu zízali vo väčších klieckach šteniatka. Potom rýchlo vstúpila a rozhliadla sa po policiach. Pristúpil k nej usmievavý predavač:

- Dobré ráno, nech sa páči...

- Môžete mi ukázať také retiazky, ako máte vyložené vo výklade?

- Pravdaže. Aký veľký je psík?

Bolo jej to k smiechu, ale pokračovala s vážnym výrazom:

- Ukážte mi rôzne, mám viactich psíkov. - Aj obojky, prosím.

Predavač začal vykladať na pult retiazky aj reťaze, vybíjané kožené obojky pre maličkých i väčších psov, Matilda K. triedila, toto áno, toto nie, až kým sa jej nazbierala pekná kôpka. Zaplatila a vrátila sa potíšku k Martine, ktorá už v kuchyni pripravovala raňajky.

Práve dojedali, keď sa v kuchynských dverách zjavila strapatá, rozospatá Iveta. Matilda K. vybrala rýchlo z kabely igelitku s nákupom a podala jej ju, ale zároveň gesto aj obanovala a v rozpakoch fľochla aj na Martinu, čo teraz, čo, ak sa urazia?

Iveta nedbalo otvorila igelitku, nazrela do nej a vtom sa jej oči rozšírili a už aj vyberala každý kus a stále šťastnejšie sa usmievala.

- No poooozri, mamíí, aký senzi náramok, bezva náhrdelník, úžasná retiazka... ďakujem! - obrátila sa k Matilde K., bozkala ju na líce a pritúlila sa k nej ako mačiatko. - Si najsúpernejšia stará pani, akú poznám!

Záblesky

Po dvoch či troch daždivých hodinách krátky záblesk pripomenul zázrak. Mokrú krivú uličku sa rozligotala a hneď nato zachmúrila, ale po niekoľkých minútach sa čierňava roztrhla, kaluže sa rozsvietili do ticha a pustoty a znásobili každý detail biednej, zhrbenej štvrte. Príval svetla sprístupnil okoloidúcim všetku mrzkosť vlahou nasiaknutých storočných domčekov, pozohýnaných na všetky strany. Namiesto očakávanej familiárnosti a starej známej vlúdnosti blikajú len zaprášené miniatúrne oblôčky s kedysi bordovými okenicami, teraz už len prehnité drevené zvyšky s olúpanou farbou. Modré tabuľky na majstrovsky vyrezávaných vrátach zhrdzaveli, niektorým opadala farba len na rohoch, inde sa už ani číslo domu nedá prečítať. Ploty sa zhúžvali a oddelili burinu ulice od buriny záhrad, rovnako zelenej, ale azda menej hustej ako tej zvonku. Niečia ruka možno kedy-tedy vytriedí dobré od neosožného, zaseje riadok mrkvičky či petržlenu. Niekdajšie priekopy kedysi plné šantiacich nezbedníkov sa pomaly vyrovnali so zvyškom ulice, len kde-tu javia náznaky bývalej majestátnej hĺbky a užitočnosti. Na rozmykaných trstinových strechách krákoria vrany, desiatky hlučných vrán... Len ľudí je tu akosi pomenej, navykajú lepším a menej unavujúcim spôsobom

na opačnom konci, tam, kde chudoba je neznáma, vzdialený pojem, na ktorý sa dá tak ľahko zabudnúť, že to asi ani pravdou nebolo, veď večer sa dá stráviť aj v navoňavkovanom čiernom obleku, nie len v prepotenej vyšedivenej košeli. Tá košeľ bola kedysi sviatočná. Vyrástol z nej starší syn, potom mladší. Ešte ju nosil otec po pár rokov aj po nedeliach, vtedy jej bol aj golier ešte celý, potom už len na všedný deň a teraz, poplátaná, čaká, kedy sa stane handrou na topánky. Ale ešte zbaví, veď je to koníku úplne jedno, keď prichádza z políčka, či vykrikuje „curik! nó, curíik!“ báčik s jednou, či piatimi záplatami. Hlavné, že nám to políčko vrátili. Naše starého otcovo políčko nám konečne dali naspäť. Veď sa na ňom aj naši všetci, aj tí pred nimi, aj ešte tí pred nimi veľa narobili. Holými rukami vytrhali pichľavú burinu, a nenechali sa, ani v páľave, ani vo vetrisku. A aké vetriská boli volakedy, nie ako teraz, troška sfúkne a zas je dobre, pekne. A keď pršalo, aj po tri dni sa lialo a zato ešte nevrátilo robotného človeka od roboty. Tak to vtedy bolo. Ľudia boli šikovnejší ako teraz. A úctivejší. Nebol by syn otcovi slová vyvracal. Ako otec povedali, tak muselo byť, a hotovo. Koník zaerdží, nevládze. Curik, nó, curik! Vraj, apo, zrúťme stajňu, dá sa tam prestavať, modernejšie. A ešte kieho! A s koníčkom čo? Ako budeme do poľa chodiť? Veď ti ja ukážem, fagan jeden nevychovaný! Teraz, keď nám majetok vrátili? Vraj predať! Cudziemu? Starého otcove mozole predať cudziemu? Žeby si tam autostrádu vystaval, ešteže

čo! Veď čo ten vie, ako sa kukurica láme alebo žito kosi?! Cez kaluž uprostred cesty prefrčal kamión. A nie hocijako, akoby hádam naschvál chcel uffkať blatom. Až po polovicu okien všetko uffkal. Potom sa zasa celá ulička ponorila do driemania. Starý otec tak driemávali na lavičke pri vykúrenej peci v nedeľu popoludní. Pomaličky sa nakláňali vše na jednu stranu, vše na druhú. Kedy-tedy sa strhli, pootvorili oči len tak, na okamih (okamih bez konca a určitým spôsobom aj bez začiatku), potom sa im zrak roztrhal na farebné šúlance a tie zasa splynuli de teplučkej tmy zimného večera pri peci. A starý otec sa zas pomaličky naklonili na jednu stranu, už-už sa prevrhnúť. Kedy sa prevrhnú driemajúce domčeky do najprv žltého, o chvíľku oranžového západu slnka? Alebo na opačnú stranu, k modro-indigovej oblohe okolo bledého mesiaca? Pomedzi sčerneté stĺpy prevísajú drôty, hompáľajú a čičíkajú prichádzajúci večer. Naraz sa na stĺpoch kde-tu rozblikoče žltá žiarovka. Sliapňajúce svetlo vyrazí ulicou a nazrie do každého oblôčka. Všetko je v poriadku, každá chyžka si už uzmierene roztvára svoj tichý sniček.

Presnosť

Klára vojde do izby a rozhliadne sa. Na spodnej poličke zbadá prach. Tenkú vrstvu. Ale viditeľnú. „Braňo!“, zvolá namrzene.

„Čo zas?“, počuť z kuchyne.

„Nevykrikuj! Nie si v hore! Pod' sem!“

„V hore sa má vykrikovať?“

„Ty si dnes zasa nejaký múdry!“

„Ty, žiaľbohu, ani dnes nie.“

„Pozri, ako si utrel prach.“

„Ako?“

„Tam sa pozri. Ešteže som to zbadala.“

Braňo utiera prach.

„A vypráš už tú handru! Nie tu v izbe, preboha!“

„Nie!“, odpovedá Braňo. Vychádza na balkón. Práši handru.

„Najprv sa pozri, či susedovci nemajú rozvešané prádlo. Aby zas neboli reči.“

„Pozriem“, vraví Braňo a vchádza do izby. Rozhliada sa. „A nezabudni naklásať servítky. Ako minule.“

„Čo mám robiť, keď ja nie som taká fajnová. Ako tvoja sesternica.“

„Poháre sú čisté?“

Klára oduje gamby. „Čo si si myslel? Balkónové dvere si dobre zatvoril?“

„Dobre.“ Zatvára dvere. Lepšie. Tentokrát sa mu to aj podarí.

„A prečo je prievan?“

„Už nie je.“

„Naozaj. Už nie je.“ Zakašle. Zbadá na zemi papier. Nakloní sa a chce ho zodvihnúť. „Jójo! Chrbát!“ Vystrie sa.

„S tým papierom na zemi je čo?“

„Neviem. Pred chvíľou tam nebol“, odpovedá Braňo nervózne. „To asi prievan.“ Zdvihne papier. Prezerá ho. „Telefón. Len aby sme zasa nezabudli zaplatiť.“

„A kto zabudol? Vari ja? Môžeš si to predsa zapísať. Všetko si zapisuješ. Môžeš aj toto. A odlož tú handru konečne.“

„Kam?“, obzerá sa Braňo nechápavo.

„Kde?! Na miesto predsa.“ Klára pozrie opovržlivo na Braňa, potom na zásuvku, kde býva handra. Potom mimovoľne pozrie na stenu a vykrikuje.

„Čo je?“ Braňo priskočí, pozrie na Kláru, potom na stenu. Nevidí nič. Klára ukazuje pohľadom nahor. Má zvrátené čelo a zdvihnutú bradu.

„Čo je tam? Pavúk?“ Braňo ešte stále nevidí nič.

„Hned' je päť hodín!!! A zákusky sú ešte bez polevy!“

„Tak ich už dokonči raz! Máme zomletú kávu?“

„Máme. A potom ju sprav silnú, nech nás neohovorí.“

„Prečo by nás mali ohovárať?“, zvolá Braňo z chodby.

„Nevykrikuj!“, sykne Klára šeptom. „Mohli by nás počuť.“

„Kto?“

„Tvoja sesternica predsa! Možno sú už pred dverami. Pozri do kukátka.“

„Nikto tam nie je.“

Klára si vydýchne. „Teraz rýchlo tú polevu. Ty zatiaľ pozoruj, či nejdú.“

„Prečo?“

„Potom si prezlečiem blúzku. Aby mi nekvapla čokoláda na tú bielu. A neodťahuj záclonu. Zbadajú ťa.“

„Pozri, to sú oni?“

Obidvaja sa prizerajú. Ale neopovážia sa odtiahnuť záclonu. „Nie. Oni sú obidvaja tučnejší. Nie, nie, to určite nie sú oni.“

„Polož tácku do chladničky, nech stuhne poleva“ – naraz zmlkne. S pootvorenými ústami. Priblíži sa k táčke s nápojmi. „Likér! Všetci si nekúpil likér?!“ Bezradne sa obhliada. „Vieš, že ona vždy pije likér! Bež rýchlo kúpiť. Banánový.“

Braňo sa chvatne obúva. Vybehne. Klára nakukne poza jeho chrbát na schody. Započúva sa. Nijaké kroky nepočuť. Len Braňove. Braňov dupot. Zatvorí. Zamkne. Vráti sa do kuchyne a nazrie do chladničky. Či už stuhla poleva. Nestuhla. Naraz ktosi mocne zabúcha. „Už sú tu, prepánajána!“ Klára si musí najprv prezliecť blúzku. Myká jednu, myká druhú. Búchanie sa zopakuje. Ešte naliehavejšie. „Hned', hned' to bude!“ Musí sa ešte učesať. Ale vyzerá! To od tých blúzok.

„Otvor, dofrasa!“ Je to Braňo. „Zabudol som si peniaze.“

„No teda ty a vybaviť niečo!“

„Však si mi to mohla pripomenúť!“

„Chod' už raz! Banánový!“

Je štvrť na šesť. Braňo sa vyzúva, vyberá z nákupnej tašky likér. „No a čo už nejdú? Však jasne povedali, že prídu o piatej.“

„Tá presnosť, to vám je v rode. Povie o piatej a prídu o šiestej. Však aj za tebou som ja toľkokrát čakala. Ja – za tebou! Nepamätáš si to, však? Ešte aj keď si mi len dvoril.“

„Možno minútu – dve. Nepovedz mi, že som meškal pol hodiny. Ako títo.“

Obidvaja si sadnú za prázdny stôl.

„Nestuhla ešte tá poleva?“

Klára vyskočí. Akoby myslela práve na to isté. „Stuhla!“ Víťazoslávne nesie tácku do izby. Kladie ju na stôl.

„A či ty vieš, že sme v tom zhone vlastne ani neobedovali?“, vraví Braňo a žiadostivo si prezerá zákusky.

„Ani by sme nemali čo. Od rána sa babrem s týmto.“

Braňo za načiahne za táckou.

„Ale iba jeden!“, povie Klára vyčítavo. „Nech nezbadáť, že z nich chýba.“ Potom si zoberie tiež.

Braňo zamľaská. „Už len jeden a potom hotovo. Hladný som ako vlk. A veď už iste ani neprídu. Aha, veď je už tri štvrté na šesť.“

Berie si aj Klára. „Už iste neprídu. A keď

aj, ani by sme im nemali otvoriť. Mohli prísť načas.“ Pokúsi sa poukladať zákusky tak, aby tácka vyzerala naďalej plná. Už sa to nedá. Chýba ich príliš veľa.

„No a čo, kto povedal, že im musíme otvoriť? Čo si to o sebe myslia? A ešte oni idú ohovárať nás! Mali by byť najprv oni poriadni. Aha, už je skoro šesť. Neotvoríme im a hotovo!“

Rozhodnuté. Obaja sa vrhnú na tácku. Od rána nejedli nič. Zákusok ubúda. Braňo zapne rádio.

„Potichšie, nech nepočujú, že sme doma!“, vraví Klára plnými ústami. Na tácke zostal posledný zákusok.

Z rádia sa ozve signál. Presný čas. Je päť hodín. Klára a Braňo sa práve chystali uchmatnúť si zákusok. Ten posledný. Naraz na seba pozrú. Nechápavo. A potom im svitne. Obidvom. Je posledná septembrová nedeľa. Práve v noci zmenili letný čas na zimný.

Na chodbe počuť kroky. A potom klopkanie.

Putá

Donekonečna rozťahnuté biele krídla nížiny sotva badateľne zašušťali, keď sa ich veľká, červená guľa dotkla žeravou pečaťou. Deň si odkladá povinnosti na neskoršie a pomaly sa prevaľuje, robiac miesto tme, doposiaľ čupiacej na spodku.

Miliardy rokov nevšimavo prekračujú svoju púť. Nič nekončí a nič nezačína. Som vyznávačom rozpínajúcich sa chladných dial'ok. Búrľivé prívaly ma neohúria a nerozdúchajú mi spánok. Nevšimavo prechádzam križovatkami prehier a víťazstiev a nespútňavajú ma dochrámané, zmrzačené výkriky zašlých dní.

Otrhané tiene pozdneho dňa primrzli o trblietajúcu sa snehovú prikrývku. Rozčesnutý topol' zakýval pokriveným chrbtom a spolu so snehom striasol zo seba celú minulosť.

Aj ja patrím budúcnosti, práve sa chystajúcej vykročiť. Krupobitia, víchry a krútnavy ma nespustošia. Strasiem minulosť ako ten topol' a už kraľujem v chladnej ríši snov. Spolu s Kayom skladáme z kúskov ľadu slovo „večnosť“.

Na nížinu sa rozprestrela zľadovatelá vrstva noci. Som vyznávačom rozpínajúcich sa chladných dial'ok. Len beznádejný smútok si ťahám za sebou ako krívajúci tieň.

Odtučňovacia diéta

- Nó, to sa mi už páči, - zaradovala sa Berta, keď sa postavila na váhu a na displeji si prečítala neuveriteľných 79,9kg.

Takto už patrí medzi „sedemdesiatničky“, ako ich ona volala, závidela im a niekedy ich potajomky aj nenávidela. Veď ona už toľký čas patrila medzi „osemdesiatničky“, s jej oplzlými vyše osemdesiatimi kilogramami.

Sadla si na pohovku a zasnene si zaumienila, že tentoraz to už tak nenechá. Hlavné je začať, vysvetľovala si v duchu, ale aj mať pevnú vôľu vydržať. A tú, našťastie, má.

Mohla by schudnúť dva kilogramy do týždňa. No, možno dva nie, zahнала hneď takúto myšlienku, veď už s chudnutím mala nejaké skúsenosti, ale jeden určite. Veď už jeden kilogram schudla neraz a nebolo to také ťažké. Pravdou je aj to, že vzápätí pribrala dva kilogramy, ale to len preto, lebo si nedávala pozor. Lenže teraz si už bude určite dávať pozor, lebo teraz má vznešený cieľ: musí schudnúť tak, aby sa vmestila do nádherných večerných šiat, vyložených vo výklade, veď o tri mesiace má dvadsaťpäťročné stretnutie so spolužiakmi a najmä spolužiačkami, ktoré vyzerajú, preglgla naprázdno, ako tá figurína z výkladu. A potom príde aj sladká pomsta, keď sa vráti do obchodu a znovu si vypýta vyskúšať tie šaty: už ju predavačka nevysmeje, že

tie sú pre štíhlejšie, ani jej zasa neponúkne také, do ktorých by sa vmestil tank.

Takže jasné: jeden kilogram do týždňa, to bude za tri mesiace okolo trinásť kilogramov. Možno aj viac. A začne hneď oddnes, veď každý deň je dôležitý.

A tak aj hneď začala chudnúť. Pravda, najprv sa musí aspoň trošku naraňkovať. Rýchlo si pripravila čaj a rožok, veď si predsa jeden rožok ráno môže dovoliť, aj tak už potom nebude jesť chlieb celý deň.

Sadla si za stôl a upila trošku čaju. Bf, kvapnem doň aspoň kvapku medu, veď si musím zabezpečiť dostatok glycidov. Pridala najprv za jednu lyžičku, pomiešala, potom rýchlo pridala aj druhú. A dost'. Pre dnešné ráno to stačí. O pár sekúnd bolo po raňajkách.

Upratata, nazrela do chladničky a zamyslela sa. Veľa tam nebolo, vlastne bolo, ale nič také, čo by sa jej hodilo. Kus torty, koláčik, to si priniesli predvčerom z osláv, potom vyprázané zemiaky zvýšené z včerajšieho obedu, slaninka, oškvarky a klobásky z minulotýždennej zakáľ'ačky... Z toho nič nie je pre mňa. Najradšej by som všetko vyhodila. Ale možno bude za tým banovať manžel, veď aj on rád dobrôtky. A keď sa navečer vráti z práce, určite si z toho bude chcieť zajesť. No, odskočím po obchod, nakúpim si morčacie mäsko, zeleninky, jogurt... Ale ešte nie, počkám až do obeda, veď ak to nakúpim teraz, hneď začnem jesť. Počkám, až vyhladnem.

Keďže chudnúť nemožno bez pohybu, rozhodla sa zacvičiť si. Trošku rannej gymnastiky jej dobre padne. Potom, plná elánu, začala vysávať. Umyla okno. Ako dobre, že som sa konečne rozhodla schudnúť, opakovala si ustavične.

To bola výborná myšlienka, neodhodiť všetko to krásne šatstvo pred pár rokmi, keď si upratovala v šatníku a prezieravo pokládla všetko, do čoho sa už nevmetila, do obrovskej škatule, ktorú potom vyložila na policu v komore. Teraz nebude musieť kupovať nové.

Ihneď si to aj išla overiť. Zastala si na stoličku a opatrne zložila škatuľu. Rozviazala špagát a začala nostalgicky vykladať jeden kus za druhým, akoby si prezerala album starých fotografií: toto som si kúpila k narodeninám, túto blúzku som mala prvýkrát oblečenú na Milkiných krstinách, jáj, koľko som sa nanosila tieto nohavice... na hlad medzičasom celkom pozabudla.

Rozhodla sa vyskúšať si niečo, ale na prvý pohľad zistila, že to nepôjde, všetko bolo pritesné. No veď to nič, uvidíte ma o tri mesiace, budem ako nová, zasnívala s miniatúrnym pulóvikom v ruke.

Vzhladla na hodiny, blížil sa obed. Prvé malé víťazstvo mám za sebou, napadlo ju, kým sa chystala do potravinárstva. Vyšla z domu a sotva spravila pár krokov, začula za sebou:

- Berta, si to ty?

Obzrela sa, prizrela sa lepšie a spoznala bývalého spolužiaka Peťa.

- Človeče, kde sa tu berieš?

- Aha, prišiel som na pár dní domov, k rodičom. Zvítali sa a pobrali sa pomaly k centru. O dve ulice ďalej bol parčík, tak si sadli na lavičku. Povypytovali sa na rodiny, deti – už študentov na vysokej, keď Peťo nadhodil:

- Vieš čo, mohli by sme pokračovať niekde pri obede. Poznáš nablízku nejakú dobrú reštauráciu, akurát takú pre nás dvoch?

Berta sa aj zahanbila, keď si uvedomila, že je už poludnie a možno by sa bolo patrilo pozvať spolužiaka radšej k nej domov na obed, ale zaraz zalistovala v duchu inventárom toho, čo práve mala v chladničke a nie, z toho sa nijaký obed nedal narýchlo vytvoriť. Tak naozaj ostávala len tá reštaurácia, preto hneď prikývla.

Vybrali sa dole ulicou a o pár minút boli na mieste. Malá, útulná miestnosť bola ešte poloprázdna, predsa len bolo dosť zavčasu pre obedných hostí. Sadli si do prázdneho kúta a nestačili sa ani dobre rozhliadnuť, keď ich už privítal usmiaty čašník a podal im jedálne lístky.

- Tak povedz, čo by si najradšej? Spoločne som na teba a dám si to isté, - vyhlásil Peťo.

Berta sa baživo natiahla za jedálnym lístkom, keď nesedela v takejto elegantnej reštaurácii už pár rokov. Roztvorila ho a lačno sa zahľadela do tých dobrôt. Najprv labužnícky prižmúrila oči a prebehla pohľadom všetky strany, aby si vytvorila mienku. Potom sa začítala do každej kategórie. Vyberať bolo veľmi ťažko, lebo každý riadok bol lákavejší než ten predošlý. Keby sa to tak dalo z každého po kúsku...

- Tak ja by som si najradšej, - pretiahla ako rozmazané dieťa v hračkárstve, - najradšej by som si dala ako predjedlo grilovaný encián, potom bravčové na červenom víne, k tomu hranolky s tatárskou omáčkou, ako dezert čokoládové lasagne s jahodovým krémom a... možno zmrzlinu.

- Tak aj ja si prosím to isté, - vzhliadol Peťo na čašníka.

Čašník sa mierne uklonil a chcel odísť, keď Berta ešte pridala:

- A kolu!

- Pre mňa minerálku, - dodal Peťo.

- No tak, pochváľ sa, - prihovoriť sa jej, keď čašník odišiel. – Ako manžel? A deti?

- Všetko je v poriadku, manžel je aj naďalej účtovníkom v banke, obidve deti sú na vysokej, ako som ti už vravela, ja pracujem v tej istej lekárni. Dávali sme do poriadku byt, maľovali sme, menili nábytok a tak... Mať doma majstrov, to je hotová pohroma.

- Veď to sám dobre poznám, po dva roky sme celé letá niečo opravovali, vymieňali, no, hrôza. Veľa som toho aj sám porobil, ale mali sme aj pomocné sily a ver mi, že sme ledva čakali, nech už raz odídu.

- Áno, vtedy akoby sa zastavil čas, ledva človek čaká, aby si to za nimi konečne doupratoval. A čo tvoji?

- No, manželka robí na oftalmológii, už dvadsať rokov. Ja som dlho pracoval ako automechanik, ale pred štyrmi rokmi som doštudoval a teraz som stavebný inžinier.

- Fíha, nevedela som nič o tom. Tak ti teda blahoželám!

- Ďakujem. No a dcérka, tá bude o dva roky architektkou.

Rozhovor prerušil čašník, ktorý začal donášať a rozkladať po stole voňavé pochúťky. Zaželali si dobrú chuť a obidvaja sa vrhli do jedla, akoby tri dni nič nemali v ústach.

Keď už dojedali, Peťo jej pripomenul zmrzlinu.

- Áno, ešte zmrzlinu, - pritakala Berta a hneď otvorila jedálny lístok. Hmm, všetky sa zdajú výborné... azda tento pohár, - ťukla prstom.

- Pán hlavný, ešte dva zmrzlinové poháre „Alibaba“ – kývol Peťo na čašníka.

- Dobre si vyberala, - pochválil ju, keď už mali skoro prázdne poháre.

- Veru, chutné, ale ja to už nevládzem ani dojesť...

Prepánajána, - vytreštila naraz Berta oči a div nevyskočila zo stoličky. Nahlas našťastie nepovedala nič, takže si to Peťo, zahľbený do vychutnávania svojej zmrzliny, ani nevšimol. Veď ja odtučňujem!!! A teraz som zjedla za troch! Ako som len mohla na to zabudnúť?! A také úžasné plány som si nachystala... Teraz je po paráde, po škatuli plnej o tri čísla menšieho oblečenia, aj po večerných šatách z výkladu! Odstrčila pohár a odula gamby. Keď sa vráti domov, radšej sa na váhu ani nepostaví, šokovalo by ju to.

Prečo ju to skôr nenapadlo? Mohla si predsa

objednať nejaký šalát... Aj Peťo sa určite dobre baví na jej pahltnosti. Úkosom naňho nazrela. Vyžíval sa v sladkej lahôdke takisto, ako to robila ešte pred chvíľočkou aj ona.

Mrkla znovu na pohár. Ešte ostávalo po spodku... to najlepšie... no, čo už, dnešný deň je aj tak skompromitovaný, napadlo ju a už aj natiahla ruku za ním. Zaborila lyžičku do topiacej sa zmrzliny a slastne zamľaskala. Čo už, veď sa hádam zemeľuľa nezačne otáčať na opačnú stranu, ak ona začne diétu až od zajtra...

Daždivé poobedie

„Najradšej by som teraz presedela celý deň pred telkou“, pomyslela si namrzene, kým sa pod bránou bezúspešne pokúšala otvoriť veľký čierny dáždňik, očividne pánsky.

Aprílové prehánky odmalička jednoducho neznášala. Ešte je príliš zima na to, aby sa mohla dažďu tešiť, tak, ako sa to stáva, povedzme, po dvojtýždňovej júlovej horúčave, poľnohospodárske práce ju naozaj vôbec nezaujímajú, takže poňatia nemá, či je to vhodný a žiaduci moment pre úrodu, možno je tomu aj práve naopak, navečer už v masmédiách začnú všetci vystrihať pred blížiacimi sa povodňami a potom sa už všetky správy budú len okolo toho točiť, tam sa chystá vylievať, tam sa už vylieva, tá rieka je taká nebezpečná, iná ešte nebezpečnejšia... Do ľavej topánky jej vtekala voda, aj keď bola topánka skoro nová a ani žiadnu vadu na nej nebolo nevidno, zbadala to ešte včera, keď sa vrátila z obchodu, ľavú nohu mala celú premočenú.

A tiež včera jej vetrisko vytrhlo z ruky dáždňik a vyhodilo na strom, kde sa aj polámala, ale to zbadala len potom, ako päť minút poriadne mykala stromom, starou vysušenou slivkou, aby dáždňik spadol, dokonca už pomýšľala na to, že za ním sama polezie.

Popri tom sa po takomto daždi aj poriadne ochladí, studený vietor všetko prevrhuje

a rozhadzuje, ale po dlhej zime sa človeku žiada radšej dať sa zohriať slniečkom, nemá náladu na takéto vracanie sa zimy.

Okrem toho, aj keď je len apríl a nemalo by to ešte byť, už týždeň každý večer hrmelo a blýskalo sa a ona sa hromobitia vždy bála.

Keby sa len bála, to by hádam nejako prežila, ale čo je horšie, vtedy vždy musela poodkrúcať poistky, a keď ich aj nepovyberala, každú chvíľu vypli prúd. A to takisto nesúviselo len s ťažkým dunením, lebo v poslednom čase prúd vypínali každú chvíľu, len tak, na zlomok sekundy, dost' na to, aby vtedy chcela roztrieskať počítač na kúsky, lebo zhodou okolností práve vtedy pred ním sedela.

A nebol zanedbateľný ani fakt, ktorý síce s dnešným dažďom vôbec nesúvisel, že si pri raňajkách vylomila kus zuba, keď zahryzla do tvrdej kôrky chleba, a práve toto ju zo všetkého najviac pajedilo. Veď ten zub vlastne celkom dobre vyzeral a nikdy nedával najavo, že by hádam s ním čosi nebolo v poriadku. Taký dobrý zub! A z ničoho nič sa z neho odlomí skoro polovica!

Teraz musela len naň myslieť, keď sa jej tam aj jazyk stále sklzoval, ohmatával a neprestajne dával najavo, že ten zub je naozaj odlomený.

Konečne sa jej podarilo dáždňik otvoriť, na chvíľku zdvihla pohľad na ťažké mraky, schúlila sa pod ním a vyšla na ulicu. „Načo som len sľubovala, že prídem, mohla som si teraz polebediť pred televízorom“, spomenula si na dlhé nahováračky a na to, že sa jej narýchlo nepodarilo nájsť žiadnu dôveryhodnú výhovorku.

Aj sa už zamýšľala nad tým, že by sa radšej mohla vrátiť a niečo vymyslieť, pristavila sa a už- už sa chcela otočiť, ale nedalo jej. „Čo si to o mne pomyslia? Kvôli hlúpemu dažd' u predsa nemôžem dovoliť, aby si o mne vytvorili zlú mienku... Veď niečo hádam vydržím.“

Cez hustú dažd'ovú oponu sotva bolo vidieť na pár metrov pred seba, ale sa vlastne ani veľmi neobzerala, veď sa jej pod nohami rinuli špinavožlté jarčeky a čvachtalo jej ošklivé, lepkavé blato.

Na celej-celučičkej ulici nebolo nikoho, veď kto by sa aj plahočil v tomto nečase, pravda, okrem nej, lebo hoci vedela z predpovedí počasia, že bude takýto lejak, nedokázala nájsť súcu odpoveď a odmietnuť pozvanie.

Z času na čas oblohu preťal blesk a keď zaburácal hrom, ten prenikavý rachot jej, celej vydesenej, zakaždým zastavil dych, potom sa strhla a začudovala, že je ešte celá a zdravá.

Našľapovala pozorne z jednej rozkývanej dlaždice na druhú, ale aj tak sa čosi-kamsi pošmykla a zároveň cítila, ako jej pri každom kroku vsakuje do ľavej topánky ľadovostudená kalná voda.

Ešte aj ten nešťastný zub ju stále omínal, akýkoľvek opovržlivý postoj by bola mala k nemu, stále jej pripomínal, že je tam vpredu škaredé miesto, ktoré si hneď musí každý všimnúť, sotva otvorí ústa.

Potom bude musieť každému vysvetľovať, že ona nepatrí k tým, čo sa o svoj chrup nestarajú,

že ona si pravidelne a svedomite čistí zuby a k zubárovi chodí tak často, že sa mu už zunovala. Že ten zub sa jej naozaj len dnes ráno vylomil, pri raňajkách, keď, ešte ospalivá, nepozorne zahryzla do tvrdej kôrky. Ale oni jej aj tak neuveria a budú si predstavovať, ako potom vyzerajú tie zuby, na ktoré ani nedovidiť, keď je ten predný takýto dorichtovaný.

Vlastne by im mohla zatelefonovať a ospravedlniť sa, veď by predsa museli uznať, že nie je práve najpríhodnejšia chvíľa na pešie prechádzky. Najprv by si dala opraviť ten zub a išla by k nim inokedy, vynovená.

Keby sa teraz vrátila, obišla by len s mokrými nohami, premočenými topánkami a pančuchami, no a možno s nejakým banálnym prechladnutím. Napriek všetkému však kráčala zotrvačne ďalej, teda skôr poskakovala z jedného vyvýšenejšieho miesta na druhé.

Vietor medzičasom pracoval neviditeľne, ale účinne. Voda sa jej už dostala až po kožu, mala premočené celé šatstvo, vlasy – nadarmo sa doma pred odchodom pol hodiny parádila -, dokonca aj kabelku, hoci si ju celý čas primkýnala k sebe, pod dážd'nik. Znovu si poutierala tvár, ale o chvíľku bola zasa, čo aj ukrytá pod dážd'nikom, celá mokrá.

Napadlo jej, že ak by im zatelefonovala, cítili by si za povinnosť riešiť situáciu a ponúknuť sa, že prídu pre ňu autom. Navrhli by jej, aby sa skryla v nejakom výklenku alebo pod dákou bránou a počkala na nich pár minút. To by potom musela

protestovať, že veď netreba, trošku dažďa jej azda neuškodí, čo by vôbec nebola pravda, lebo ona dážd', a to hlavne presne takýto dážd', vonkoncom neznáša.

Prečo sa len dala tak hlúpo nahovoriť, zúrila celou cestou, veď mohla predpokladať, že sa zo dňa na deň nevyčasí. Oni by nedbali na jej protesty a tak by musela zvýšiť hlas a uviesť silnejšie dôvody, ale tie by ani narýchlo nevedela nahľadať a kým by sa s ňou takto prekrikovali, sadali by do auta a naozaj by pre ňu prišli.

Takýto variant vyzeral, evidentne, najvýhodnejší, ale zároveň si uvedomovala, ako by im to tam v aute všetko krásne rozpláčkala, umazala, ugebrila a oni by sa tvárili akože nič, veď to je v poriadku, do rána sa všetko vysuší, veď je už apríl, hádam ani táto plušť nebude trvať donekonečna.

A čo viac, potom by insistovali odnieť ju aj naspäť autom a zasa tie isté hádky, v ktorých by mala dve alternatívy: alebo sa nechať zviezť, teda ustúpiť, na čo nebola zvyknutá a čo by si dlho neodpustila, aj keď by musela pripustiť, že sú ich argumenty logické, alebo sa s nimi zvať a nasilu odísť sama pešo a plahočiť sa ďalej dažďom, ktorý sa, mimochodom, už sprudka premenil na studenú spršku a vietor jej ju priháňal popod dážd'nik priamo na tvár a za golier.

Bola už na ich ulici, ale zostávalo jej len jediné riešenie. Zvrtla sa a ani už nehľadiac, kadiaľ stúpa, rýchlym krokom sa pobrala domov.

Tieň

Pozorujúc mihotavé farby jesene a kolísajúc sa v rytme autobusu netrpezlivo čakala konečnú. Vzrušenie, ktoré sa ju stále zanovitejšie zmocňovalo, jej už ledva dalo dýchať. Ešte pol hodiny, božemôj.

Tisícky nepredvídaných možností, prekrývajúce smrad a prievan hlučného autobusu, sa nástojčivo tisli na povrch. Rozpomienky sa bláznivo spriadali a rozpriadali, doliehajúc k nej akoby v poryvoch vetra, vyčíňajúceho naokolo. Nezmazateľné rozpomienky, do ktorých už toľký čas unikala pred zlovestnou všednosťou šerých dní. Odovzdávala sa im bezvýhradne a neskrotene, dopĺňajúc ich predstavou o dni, ktorý teraz, hľa, práve prichádza a ktorého podrobný program už mala až po tie najnepatrnéjšie gestá dávno premyslený.

Okolo sa mihli prvé znaky mesta. Čochvíľa sa zjavia vysoké komíny a potom už len pár minút radostného vzrušenia a preklenie vzdialenosť medzi ilúziou a realitou, na ktorej naplnenie tak dychtivo čakala.

*

Ignorujúc ostrý vietor túlala sa mestom ako mátoživým snom. Neúprosná skutočnosť, ktorá jej tak znenazdajky rozpoltila bezvýhradnú dôveru v tento deň, ju pristihla úplne nepripravenú.

Farebná bublina snových predstáv praskla a zostala len desivá prázdnota. Hľadala niečo, do čoho by sa mohla uchýliť, zúrivosť, bolesť, zúfalosť, ale o nič sa nemohla zachytiť. Zostávala úplne sama medzi stovkami náhliacich sa ľudí, otupene sledujúc ruch ulice.

Mala by sa spriečiť, vrátiť sa a zaprosiť, ale nenachádzala ani len úlomky prasknutej bublinky a tak len kráčala ďalej, pozorujúc rozkývanú reťaz stromov. Sklamanie chcela premeniť aspoň v plač, ale ono spriesvitnelo a nechalo sa uniesť vetrom. A tak jediné, čo jej zostalo, bolo povedomie zbytočnosti všetkého, o čo by sa teraz ešte mohla pokúsiť, ako i povedomie vlastnej zbytočnosti.

Neprítomne zabočila do slabo osvetlenej, opustenej uličky a len dlhý, mihajúci sa tieň ju stále sprevádzal a zízal na ňu, akoby sa jej chcel prihovoriť.

Telefonát

Obrovská, neprijemná predtucha obklúčila Zitovskú od prvého momentu, ako zazvučal telefón. Jemná zvučka zapôsobila diskrepantne, k zjavenému cudziemu číslu sa vôbec nehodila. A už vôbec nie k Zitovskej nedobrému rozpoloženiu. Nestačilo, že mala v práci poondiaty deň, ani teraz, večer, sa nemôže relaxovať pri nejakom dobrom filme. „Skoro sto kanálov a ani jeden onakvejší program! Samé kraviny. Dakedy sme mali len jeden a na ten sme sa pozerali. Ale nebol tam samý horor a násilie. A na hosany sme sa nedívali...“ – vrčala v duchu Zitovská už od poobedia, keď sa vrátila z roboty.

Zhasla televízor a dlho sa vrtela v posteli, kým si nakoniec našla tú najlepšiu polohu. No a vtedy zacengal telefón.

Stále sa tú zvučku chystala zmeniť, ale zakaždým si nakoniec povedala, no a čo keď, kým je telefón funkčný, nechám ho tak. Veď je aj tak už načase vymeniť ho za nový, ale nejaký brilantný, taký, za aký si z nej už nikto nebude uťahovať.

Ale ten čas akosi neprichádzal a zvučka štebotala donekonečna tú istú rozjarenú melódiu. Narýchlo zhládúvala v pamäti rozumné okolnosti, za akých by jej mohol teraz, neskoro večer, telefonovať niekto neznámy, čo by asi mohol od nej chcieť, ale nič múdre jej neprebehlo mysl'ou.

Iste sa niečo stalo, zavrtela sa na stoličke

s trasúcou sa rukou nad telefónom, preboha, čo sa len mohlo stať?

- Prosím, - ozvala sa stiesnene, ale dalo sa to vyrozumieť aj ako nevôľa.

- Dobrý večer, pani Zitovská, som Veronská.

- Kto?

- Veronská, z piateho poschodia.

- Ach tak, pani Veronská, - odľahlo jej hneď, tak sa asi nič nestalo, aspoň nič také, čo by sa jej mohlo priamo týkať, lebo si nevedela predstaviť nič, čo by s ňou mohla mať spoločné.

- Prepáčte mi, ak vás vyrušujem v takomto nevhodnom čase, ani som si neuvedomila, koľko je hodín, len keď som vám vyťukala číslo, tak som potom už nezatvárala, reku, možno ešte predsa nespíte. Alebo ste už spali?

- Nie, kdeže! Takýto čas sa ešte ani nechystám k spánku, - zaklamala Zitovská.

- No, tak to mi odľahlo, mrzelo by ma, keby som vás kvôli tomuto bola zobudila.

- Stalo sa niečo? – opýtala sa už dosť namosúrene.

- Ale kdeže, nestalo sa nič, ale mám taký malý problém a pomyslela som si na vás.

„Peniaze“, - pomyslela si rovno. „Určite chce, aby som jej požičala peniaze. Ale prečo ja, veď ju ani dobre nepoznám, ledva sme boli párkrát na rečiach hore schodmi. Poviem, že nemám, a hotovo. Má kopu priateľiek, stále k nej chodia, dupocú po schodoch a chichotajú sa, môžu jej tie požičať.“

- Viete, bola som minulý víkend v Taliansku, - pokračovala suseda. – Bol tam veľký výpredaj v supermarkete a nakúpila som si strašne lacne vynikajúce topánky.

- A? – spozornela Zitovská.

- A práve v tom spočíva aj môj problém. Viete, bola som tam sama, nemala som sa ani s kým poradiť, ani mi nemal kto prichytiť tašku, tak som len tak, jednou rukou, viete, ako to býva, keď je taká veľká tlačienica, len som si tú tašku zvierala pod pazuchou, aby mi z nej nebodaj niekto neukradol peňaženku, ale najmä pas, veď peniaze by človek aj oželel, ale ten pas je najhlavnejší, ukradnú ti ho a si v kaši, to by som nikomu nepriala, jedna moja známa si raz vo Francúzsku stratila pas, chuderka, nevedela, že si ho vlastne nestratila, len jej v aute vypadol za sedadlo a ona, nešťastnica, sama na druhom konci Európy, sa najprv poriadne vyplakala, ale nemala čo robiť, musela sa potom zviešť až do Paríža, na veľvyslanectvo, všetko ju to stálo kopu frankov, benzín, nocľah a všetko, to vám ani nemusím vysvetľovať, hlavne aké nervy ju to stálo, nakoniec jej vyhotovili nejaký papier a keď sa s ním vrátila domov, našla ten pas spadnutý medzi sedadlami, nejako si to v tom ľaku nepoprehľadúvala, lebo, viete, ona bola presvedčená, že jej ho ukradli.

- A? – prerušila jej príval slov Zitovská, ktorá už bola stále nedočkavejšia, lebo si nevedela predstaviť, čo suseda vlastne od nej nakoniec chce.

- A, viete, ja som tam sama v tom supermarkete bola ako hlúpa, lebo som tam bola po prvýkrát

a nemala som šajnu, ktoré oddelenie je kde, len som sa predierala pomedzi tie ženy, lebo tam samé ženy boli, strkali do mňa a pišťali, híkali od nadšenia, to nad cenami, viete, brali si za celé náručia, ani si neviete predstaviť, čo to tam bolo. A keby ste boli videli, aké rady boli pri pokladniciach...

- To vám teda verím, pani Veronská! A čo bolo ďalej?

- No, tak to bolo, že som aj ja robila presne to, čo ostatné... horko-ťažko som sa predrala cez celý supermarket na druhé poschodie, do oddelenia topánok, lebo po tých som najviac túžila, ale som si ich ani nestihla vyskúšať, len som sa tam narýchlo popozerala, či sú moje číslo a brala som ich, aby ma iné nepredbehli. Ved' celý ten cirkus trval len pár minút, potom sa to všetko rozmykalo a zostal len drahý, nezlacnený tovar. A ešte také veci, ktoré nikomu neboli načim.

- Áno, chápem vás... A? – stále nechápala Zitovská, ktorú už celý ten dlhý rozhovor, či vlastne viac Veronskej monológ, začínal poriadne znervózňovať.

- No tak ja som kúpila hneď štyri páry, jeden pár je vynikajúci a všetky mi ho vychvaľujú, ale troje si vôbec nemôžem obuť, sú mi príliš úzke.

Zitovskej sa v hrdle vytvorila guča, prehltnu ju a hlesla:

- Skúste ich odniesť obuvníkovi, možno ich bude môcť nejako rozťahnuť.

- Ále, to by bola večná škoda, ničiť tak značkové topánky. Okrem toho, viac by ma stál

ten obuvník, než topánky. Ved' som ich kúpila s osemdesiatpercentnou zľavou, skoro zadarmo... Už som ich ponúkla aj kamarátkam, ale nadarmo, majú ešte väčšie nohy, než ja. Pani Zitovská, je mi to aj trápne, lebo sa ani veľmi nepoznáme, ale potom som si pomyslela na vás, vy asi máte tenšie nohy, podľa toho, ako si vás pamätám. Reku, či by ste nemali záujem, ľúto mi je vyhodiť ich...

Posledné slová už Zitovská vôbec nezachytila, pretože vtedy už uháňala hore schodmi a o okamih už nedočkavo klopkala susedke na dvere.

Keď udrela dvanásta, našla Zitovskú v posteli, odfukujúc so šťastným úsmevom na tvári. Na nohách mala obuté talianske čižmičky a v náručí zvierala dva páry najkrajších a najlacnejších topánok z jej života.

O autorke

Anna Räu-Lehotská sa narodila 17. mája 1964 v Nadlaku. Vychodila slovenské lýceum v Nadlaku a ďalej vyštudovala fyziku-chémiu v Bukurešti. Potom sa vrátila do rodného mesta, kde pracuje ako profesorka fyziky na Školskom stredisku Jozefa Gregora Tajovského. Už ako stredoškolačka sa zúčastňovala zasadnutí literárneho krúžku, ktorý fungoval pri mestskej knižnici. Je zakladajúcou členkou Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Kraska. Prvýkrát publikovala v slovenskom almanachu *Variácie* v roku 1980. Hoci je prozaičkou, z času na čas koketuje aj s poéziou.

Jej samostatný knižný debut zaznamenávame v roku 1994, keď vo Vydavateľstve Ivana Kraska publikovala knihu krátkych próz *Jedným dychom*. Jej tvorba bola uverejnená vo viacerých slovenských časopisoch – *Naše snahy*, *Rovnoběžné zrkadlá*, *Ľudové noviny*, *Slovenské národné noviny* a v rumunskom preklade v časopise *Arca*.

Preložila do esperanta výber z tvorby siedmich slovenských básnikov z Rumunska – *Ozveny po výkriku / Eho de niaj krioj* (1996). Taktiež zostavila *Biografiu časopisu Slovenský týždenník 1929 – 1932* a *Biografiu časopisu Naše snahy 1936 – 1941*, ktoré boli publikované vo Vydavateľstve Ivana Kraska v rokoch 2003, respektíve 2007. Zaoberá sa aj umeleckým prekladom zo slovenčiny do rumunčiny a esperanta. Pre potreby slovenských

stredných škôl z Rumunska preložila z rumunčiny učebnice fyziky.

Po dlhšom odmlčaní sa nám znova prihovára zbierkou krátkych próz *Zvitok predsavzatí*. Zbierka je tematicky rôznorodá. Ak väčšina z nich má psychologickú náplň, stretneme tu aj prózy ladené humoristicky, ako aj prózy, ktoré majú akési sci-fi pozadie. Spája ich dynamickosť, príťažlivosť príbehov a vnútorný monológ postáv, ktoré stále zvažujú a mnohokrát spochybňujú danú realitu. Prózy sú zhustené až po podstatu, takže môžeme povedať, že autorka sa prikláňa pri písaní najmä k veľmi krátkym útvarom, ktoré sú poznačené poetizmom.

Ivan Miroslav Ambruš

OBSAH

Príchod	5
Návšteva	9
Mostík	23
Zoli	26
Oblak	34
Čižmy	36
Marta	39
Inšpekcia	47
Zvitok predsavzatí	49
Výlet	52
Záblesky	70
Presnosť	73
Putá	78
Odtučňovacia diéta	79
Daždivé poobedie	86
Tieň	91
Telefonát	93
O autorke	98

ISBN 978-973-107-045-2

9 789731 070452